

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky

**Competencies and obligations of the Police of the Czech
Republic**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: Mgr. Matěj Tejmar

Bc. Petr Lehovec

Kladno, květen 2016

Z a d á n í   d i p l o m o v é   p r á c e

Student: **Petr Lehovec**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky**
Téma anglicky: Permission and obligation the Police of the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce je přinést ucelený náhled na oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky a zmapování povědomí o této části práv, a vymezit teoretické (právní), ale i praktické problémy těchto skutečností. Popis jejich historického vývoje, až po současnou právní úpravu. Praktická část se bude věnovat porovnávání oprávnění a povinností s příslušníky Policie ostatních států, a porovnávání skutečných případů a vyhodnocení reálných situací. Cílem práce je zjistit a vyhodnotit jestli oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky jsou dostačující a kde by mohlo dojít k dalším legislativním úpravám, ke zlepšení.

Seznam odborné literatury:

- [1] FILÁK, A., a kol. , Zákon o Policii České republiky komentářem podle právního stavu k 12.1.2009, Praha : POLICE HISTORY, 2009, ISBN 978-80-86477-49-7
- [2] MATES, P; HORZINKOVÁ, E.; HROMÁDKA, M.; RAJMAN, J. , Nové policejní právo, Praha: Linde, 2009, ISBN 978-80-72047-48-1
- [3] BANDŽAK, J. , Správní právo, obecná část, ed. 1. vydání, Praha : Universita Jana Amose Komenského, 2011, ISBN 978-80-7452-021-1

Vedoucí: nrap. Mgr. Matěj Tejmar

Zadání platné do: 29.09.2016

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 22.09.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „**Oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České Republiky**“ vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v přiloženém seznamu literatury.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V ..... dne .....

.....

Bc. Petr Lehovec

Rád bych touto cestou poděkoval Mgr. Matěji Tejmarovi za pomoc a odborné vedení mé diplomové práce.

Klíčová slova

Policie České republiky, oprávnění, povinnosti, porovnání

Abstrakt

Diplomová práce na téma „Oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky“ popisuje a analyzuje povinnosti a oprávnění policistů, která jsou stanovena v zákoně o Policii České republiky. Práce zároveň poukazuje na současný stav právních norem a snaží se přinést ucelený náhled na oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky a zmapování povědomí o této části práv. Vymezuje teoretické (právní), ale i praktické problémy těchto skutečností. Praktická část obsahuje komparaci oprávnění příslušníků policie České republiky s příslušníky policie jiných států. Porovnává vybraná oprávnění a situace. Cílem této práce je analýza vybraných oprávnění, která zasahují do základních lidských práv a svobod garantovaných Listinou základních práv a svobod a Ústavou České republiky. Dále komparuje vybraná oprávnění s některými zahraničními policejními sbory. Výsledky srovnání a analýzy zjišťují, zda oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky jsou dostačující. Případně kde by mohlo dojít k dalším legislativním úpravám a zlepšením.

Keywords

Police of the Czech Republic, competencies, obligations, comparison

Summary

The diploma thesis on the topic of “Competencies and obligations of the Police of the Czech Republic” describes and analyses the obligations and competencies of police officers that are specified in the Act on the Police of the Czech Republic. The thesis also highlights the current state of legal regulations and attempts to provide a comprehensive view on the competencies and obligations of the Police of the Czech Republic, while mapping the awareness of this part of the obligations. It defines the theoretical (legal), but also the practical problems of these realities. The practical part contains the comparison of the competencies of the Police of the Czech Republic with the competencies of police officers from other states. It compares the chosen competencies and situations. The aim of this thesis is the analysis of the selected obligations that interfere with the fundamental human rights and freedoms guaranteed by the Charter of Fundamental Rights and Freedoms and the Constitution of the Czech Republic. Further, it compares the selected competencies with those of certain foreign police forces. The results of the comparison and analysis try to determine, whether the competencies and obligations of the Police of the Czech Republic are sufficient. Alternatively, where further legislative changes and improvements could be made.

1 OBSAH

2	ÚVOD	9
3	POLICIE ČR	10
3.1	Služební poměr.....	10
4	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
4.1	Vnitřní pořádek	12
4.2	Veřejný pořádek	12
4.3	Bezpečnost	13
4.4	Působnost (kompetence)	14
5	POLICEJNÍ ETIKA	16
5.1	Etický kodex Policie České republiky	16
5.2	Community policing.....	19
6	POVINNOSTI	20
6.1	Povinnosti policie vyplývající ze zákona o Policii ČR	20
6.1.1	Iniciativa	21
6.1.2	Vyloučení povinnosti	22
6.1.3	Prokazování příslušnosti	23
6.1.4	Poučování.....	24
6.1.5	Přiměřenost postupu	24
6.2	Povinnosti policie vyplývající ze zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů	26
6.3	Omezení některých práv policie (negativní povinnosti)	27
7	OPRÁVNĚNÍ	29
7.1	Omezení osobní svobody	31
7.1.1	Připoutání.....	32
7.1.2	Zajištění osoby	33
7.1.3	Policejní cely.....	35
7.2	Postup ve vztahu k věcem	36
7.2.1	Odnětí věci.....	36
7.2.2	Vydání a odebrání zbraně a prohlídka osoby.....	37
7.2.3	Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla.....	39
7.2.4	Zajištění, odstranění a zničení věci	41

7.2.5	Držení a používání nebezpečných látek a věcí	41
7.2.6	Rušení provozu elektronických komunikací.....	42
7.2.7	Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek	42
7.2.8	Zastavení a prohlídka dopravního prostředku	44
7.3	Vykázání	45
7.4	Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob	47
7.4.1	Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů	47
7.4.2	Zajišťování bezpečnosti určených osob.....	48
7.4.3	Krátkodobá ochrana osoby	48
7.5	Použití donucovacích prostředků a zbraně.....	49
7.5.1	Donucovací prostředky	50
7.5.2	Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	51
7.5.3	Použití zbraně	52
7.5.4	Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně ...	53
7.5.5	Zvláštní omezení.....	54
7.6	Práce s informacemi	54
8	CÍLE PRÁCE A PRACOVNÍ HYPOTÉZY	56
9	METODIKA.....	57
9.1	Komparace oprávnění Policie ČR.....	57
9.2	Dotazníkové šetření.....	65
9.3	Výzkumný vzorek	67
10	VÝSLEDKY	70
10.1	Dotazník	70
11	DISKUZE	77
11.1	Komparace.....	77
11.2	Dotazníkové šetření	78
12	ZÁVĚR	83
13	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	84
14	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	85
15	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	87
16	SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ	88
17	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK.....	89

2 ÚVOD

Základní prioritou každého demokratického státu je zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku pro každodenní život občanů a správné fungování orgánů státní správy, organizací a institucí. Největší zodpovědnost za plnění těchto úloh má Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“).

Diplomová práce se snaží přinést ucelený náhled na oprávnění a povinnosti příslušníků Policie ČR, zmapování těchto částí práv a vymezit jak teoretické (právní), tak i praktické problémy těchto skutečností. Popis jejich vývoje až po současnou právní úpravu, která je v práci využívána nejvíce.

Praktická část obsahuje komparaci oprávnění příslušníků Policie ČR s příslušníky Policie jiných států, včetně porovnávání vybraných oprávnění a situací. Výsledky srovnání a analýzy zjišťují, jestli oprávnění a povinnosti příslušníků Policie ČR jsou dostačující a zda by mohlo dojít k dalším legislativním úpravám či zlepšením.

Zájem o oprávnění a povinnosti, především z řad masových médií a neodborné veřejnosti stále roste. Lidé se více zajímají, co si policista v rámci zákona může dovolit, a co už přesahuje jeho kompetence. Cílem této diplomové práce je popis, přiblížení oprávnění a povinností institutu Policie ČR jako hlavního nástroje k zajištění veřejného pořádku na území České republiky. Provedení základní komparace s Policií jiných vybraných států a jejich příslušnými zahraničními právními úpravami.

Doufám, že tato práce poskytne čtenáři dostatečné odborné informace a zároveň bude zajímavým úvodem do problematiky policie v České republice.

3 POLICIE ČR

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky, který vznikl dne 21. června 1991 vyhlášením zákona České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Došlo tak k přeměně československého sboru Veřejné bezpečnosti na Policii ČR. Novela zákona přišla v účinnost 1. ledna 2009 zákonem 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPČR“) upravující činnost příslušníků a realizující reformu, jejímž záměrem je soustředit policii především na úkoly k zajištění bezpečnosti a oprostít příslušníky od dalších působností, které se zajišťováním bezpečnosti úzce nesouvisí.

Policie je jako bezpečnostní sbor ČR po boku ostatních jako jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace upraven zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 361/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Kromě Policie ČR jsou též obecní, resp. městské policie zřizované jednotlivými obcemi a městy. Činnost obecní policie se řídí zákonem č. 553/1991 Sb., který se svou působností a pravomocí liší a to především pravomocí územní, kdy je činnost příslušníků omezena jen na příslušnou obec. Taktéž tito příslušníci nejsou ve služebním poměru, jako je tomu u Policie ČR, ale jsou to zaměstnanci obce či města.

K úkolům policie zákon stanovuje, že policie plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti. Při plnění svých úkolů postupuje policie také podle Parlamentem schválených, ratifikovaných a vyhlášených mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána.

3.1 Služební poměr

Služební poměr je označení služebního vztahu policistů. Tento poměr příslušníků Policie ČR je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSP“). Služební poměr se zakládá rozhodnutím služebního úředníka o přijetí do služebního poměru. Do služebního poměru může být podle služebního zákona přijat občan, který je starší 18 let, je bezúhonný, splňuje kvalifikační předpoklady stanovené pro výkon

funkce, do které má být přijat, je fyzicky, duševně a zdravotně způsobilý pro výkon služby a úspěšně absolvuje přijímací řízení.

4 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

4.1 Vnitřní pořádek

K zajištění vnitřního pořádku a klidu ve společnosti je nutné nastavení určitých pravidel a restriktivních opatření k jejímu zajištění. To bývá prioritní úkol každé demokratické společnosti, protože tak kde nejsou pravidla, vládne chaos. V souvislosti s touto problematikou se setkáváme se těmito pojmy, jako je vnitřní pořádek (resp. Vnitřní bezpečnost), veřejný pořádek a jeho ochrana. Na vnitřní pořádek odkazuje § 12 odst. 1 písm. a) zákona České Národní rady (dále jen „ČNR“) č. 2/1969, tzv. kompetenční zákon, stanovující, že policie plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti. Chápe se tím pořádný stav ve společnosti celkově a jeho ochrana představuje společenskou bezpečnost a ochranu společenských vztahů uvnitř společnosti.

4.2 Veřejný pořádek

Veřejný pořádek je složkou vnitřního pořádku. Jedná se o neurčitý právní pojem obsažený v souboru norem právní praxe tak i v souboru nepsaných pravidel ošetřujících chování na místech veřejně přístupných. Veřejný pořádek lze vymezit jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upravené právními i neprávními normami, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti [1].

Veřejný pořádek je tedy nutným předpokladem pro zajištění chodu společnosti. Na tomto chodu se kromě Policie ČR podílí i další veřejné orgány, zařízení, instituce atd.

Veškeré zákony a opatření směřují k prevenci a zamezení narušení veřejného pořádku, k zajištění jeho narušitelů a nastolení do normálního stavu. Účelem je tedy nastolení takového řádu, který společnost bude respektovat.

Výkonná forma ochrany veřejného pořádku se zakládá na vymezení kompetencí a práv ochranných orgánů a jejich příslušníků. V situaci kdy dojde k chování, které se projeví nad rámec stanovených pravidel, mají orgány povinnost, či oprávnění učinit opatření k zabezpečení veřejného pořádku.

Proces ochrany veřejného pořádku lze rozřadit do dvou forem:

- a) Normotvornou
- b) Výkonnou

Na normotvorné formě ochrany veřejného pořádku se podílejí především zákonodárné sbory vydáváním právních norem upravujících oblast veřejného pořádku a postavení jednotlivých subjektů v tomto procesu. V jednotlivých místech (obcích) jsou některé záležitosti ve věcech ochrany veřejného pořádku řešeny zastupitelstvy obcí, které k tomuto účelu vydávají obecně závazné vyhlášky. Obce mohou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku obecně závaznou vyhláškou stanovit, které činnosti by mohli narušit veřejný pořádek, být v rozporu s dobrými mravy, ochrannou bezpečností osob a majetku a které lze vykonávat na místech a v časech určených, popřípadě, že na některých veřejně přístupných místech v obci jsou takové činnosti zakázány. Platná právní úprava svěřuje ochranu veřejného pořádku do jejich tzv. samostatné působnosti. K zabezpečení ochrany veřejného pořádku mohou obce zřizovat svůj orgán – obecní policii.

Normotvorná forma ochrany veřejného pořádku zahrnuje zejména oblast trestněprávní, správněprávní a občanskoprávní.

Výkonná forma ochrany veřejného pořádku spočívá ve vymezení pravomoci a působnosti příslušných orgánů, jejich pracovníků a jednotlivých občanů v tomto procesu. V případě, že dojde k chování nad rámec pravidel výslovně obsažených v právních normách, tak činí opatření (mnohdy mají tuto povinnost) k zabezpečení veřejného pořádku.

Ochrana veřejného pořádku zahrnuje jak normotvornou, tak výkonnou činnost příslušných státních orgánů, organizací a institucí realizovanou za účasti občanů, jejímž obsahem je právní regulace společenských vztahů, kontrola jejich dodržování, jakož i provádění příslušných opatření s cílem předcházet narušení a obnovení již narušovaného veřejného pořádku[1].

4.3 Bezpečnost

Tento pojem není v české legislativě ani odborných textech jednoznačně vymezen. Jeho pojetí vychází z obsahu slova nebezpečí. Nebezpečí je možno chápat jako stav, při kterém hrozí určitá újma, ať už na životě, zdraví či majetku atd. Z legislativního hlediska lze chápat nebezpečí jako hrozbu vzniku škody, která hrozí

přímo, nebo lze očekávat, že bezprostředně nastane (např. §2 odst. 2 písm. b) z. ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích). Tudiž je bezpečnost spojena s normálním stavem, za kterého nehrozí nebezpečí, nebo je potlačováno, k takovému stavu, jenž bude v souladu s právním řádem ČR. Předmětem bezpečnosti je ochrana ústavního zřízení a základních práv a svobod.

4.4 Působnost (kompetence)

Policie svoji činnost vykonává v celostátním rozsahu a je vázána zákonem, nebo mezinárodními smlouvami (a to takovými smlouvami, jíž je ČR vázána), nestanoví-li jinak (např. stanovení o působnosti policie v zahraničí) viz § 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Rozsah působnosti neboli kompetence Policie ČR je tedy po celém území ČR.

Zákon České národní rady o Policii České republiky stanoví, že policie plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, což je nutno odlišit od činnosti označené jako bezpečnost státu [1].

Ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti spadá do kompetence všech orgánů státu, ale i některým nestátním právníckým osobám, zejména obcím. Nejvýznamnější postavení má však Policie.

Věcná působnost policie je kazuisticky vymezena úkoly, které jsou jí věcně stanoveny. Od nich se odvíjí i rozsah svěřených oprávnění a povinností. Především zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky v ustanovení § 2 konkrétně upravoval úkoly policie v některých oblastech, přičemž ale opomíjel některé úkoly, které zjevně policie též musela a musí vykonávat (např. činnost v rámci mezinárodní spolupráce plynoucí z mezinárodních závazků) [2].

Novela zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky z roku 2008, tedy její ustanovení § 2 stanovuje působnost, tedy úkoly policie obecněji než starší úprava zákona. Tímto se zákon o policii vyhnul problematickému vymezení působnosti, které v předešlé úpravě nesystémově směšovalo velmi široké úkoly (např. trestní řízení, ochrana bezpečnosti osob a majetku) s konkrétnějšími činnostmi (boj s terorismem, ochrana jaderných zařízení), které jsou ale již součástí těchto širších úkolů [2]. V dalších případech právní úprava určovala za působnost určitou konkrétní činnost.

Tato problematická část byla upravena a v dnešním platném znění není tak striktní a je právně rozšířena působnost policie.

Dle § 2 ZPČR Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“) [3].

Podle zákona úkoly policie vykonávají příslušníci policie a zaměstnanci zařazení v policii (zaměstnanci policie).

5 POLICEJNÍ ETIKA

Profesní etika, v tomto případě Policejní etika představuje soubor mravních norem a ideálů, které jsou žádoucí v určitém povolání. K základním funkcím profesní etiky by tak měli patřit pravidla regulující chování členů dané profesní skupiny. Pravidla pomáhající k budování důvěry občanů v danou profesi a v ne poslední řadě podmínky zvyšující společenskou prestiž té či oné profesní skupiny.

Tato relevantní povinnost příslušníků policie je stěžejním pilířem. Promítá se do všech následujících úkolů, oprávnění i povinností, protože určuje, jak by se daný policista měl chovat. Hodnoty, které by měl policista zastávat, jsou popsány v etickém kodexu Policie ČR a vycházejí z hodnot a principů policie jako hlavního bezpečnostního sboru ČR. Toto vodítko policisty a zaměstnance policie zavazuje k dodržování a upevňování kultury organizace a odráží uznávané hodnoty instituce.

V dnešní informované době, a velkého toku informací zejména z masmédií, je patrné, že se veřejnost velmi zajímá o chování a zákroky policie vůči občanům. Zejména pak v případě sporných zákroků, kde figurují policisté v záporném smyslu. To znamená, že se policista nezachová podle nejlepších mravních a etických zásad v rámci svého povolání. Může se tak dopustit i protiprávního činu, který řeší trestní zákoník (trestní zákon). Tyto případy jsou velmi sledované veřejností, která je v tomto ohledu velmi kritická. Z těchto důvodů je nezbytné, aby se policista zachoval podle nejlepších etických a mravních zásad. V poslední době se mnohem více zveřejňují případy, kdy je na policisty kvůli zákrokům nahlíženo jako na velmi represivní orgán k udržení veřejného pořádku ve společnosti mnohdy i za použití síly, kdy policista zasahuje do lidských práv občanů.

Fenomén dnešní doby je zřetelný i ze skutečnosti, že v předchozí struktuře Policie ČR chyběl takovýto kodex a taktéž nebyl samotnými policisty vnímán jako nezbytná součást jejich práce.

Etický kodex tedy napomáhá zlepšovat práci i úkony policie a vylepšuje společenské vztahy mezi Policií a veřejným míněním.

5.1 Etický kodex Policie České republiky

Již za předchozí právní úpravy byl vydán etický kodex policie ČR formou vnitřního předpisu. Úprava současného zákona však ukotvuje povinnost policistů

a zaměstnanců policie dodržovat pravidla morálních a etických norem, včetně společenského chování. S tímto ustanovením je také úzce spjata ustanovení ze služebního zákona (§ 17 odst. 3.) Jako výpovědní důvod ze služebního poměru. Též je služebním zákonem dána možnost propustit policistu, pokud mu byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti. Je tedy podpořena možnost kázeňsky trestat policisty, kteří poruší pravidla zdvořilosti. Je tak ZPČR a ZSP tvořen tlak na policisty aby při služebních úkonech zachovávali etický a morální kredit.

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat. Etický kodex říká:

1. Cílem Policie České republiky je
  - a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
  - b. prosazovat zákonnost,
  - c. chránit práva a svobody osob,
  - d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
  - e. usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky je
  - a. profesionalita,
  - b. nestrannost,
  - c. odpovědnost,
  - d. ohleduplnost,
  - e. bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je
  - a. prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
  - b. chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,

- c. uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d. při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- e. používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- f. nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,
- g. zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h. zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i. zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- a. usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b. dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- c. netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

- a. nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b. chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života [4].

5.2 Community policing

Další z pojmů spojený s působením Policie ČR, kterým se snaží naplňovat morální a etické principy ve vztahu ke společnosti a její veřejnosti. Jako volný, český ekvivalent by se dal uvést jako „společenská policie“. Práce policie je tedy orientována na službu veřejnosti, nejedná se však o nahrazení běžné policejní práce, ale doplňuje jí.

Tento pojem nejde nezmínit, protože se jedná o jeden ze stěžejních postupů a zásad vedení policie. Policie se tedy snaží tuto podle hesla filosofie Community policing [5], aby v dané lokalitě dlouhodobě působili stejní policisté, s příslušnou místní znalostí. Veřejnost takto může znát „své policisty“ což může působit značně preventivně. Následná spolupráce mezi veřejností a policií je díky této politice jednání snazší. Principy community policing jsou zaváděny od 60. let minulého století a je zde zřetelný odkaz na předchozí práci četnictva, kde byl při výběru kladen důraz na znalost místních poměrů, a s nadsázkou by se dalo říci, že každá ulice měla svého strážníka.

6 POVINNOSTI

Povinnost je stanovená míra nutného chování. V úvodu je nutné zdůraznit, že policista může postupovat pouze v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Tyto zásady musí policista či zaměstnanec policie zachovávat v každé situaci a činnosti. Občan naproti tomu může činit cokoliv, co není zákonem zakázáno (Čl. 2 odst. 2, 3 Listiny základních práv a svobod; čl. 2 odst. 1, 3 a 4 Ústavního zákona, ve znění pozdějších předpisů.)

LZPS

- Státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.
- Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá [6].

Ústava

- Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.
- Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.
- Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá [7].

Povinnosti a oprávnění policistů se nacházejí i v jiných právních předpisech, např. v zákoně č. 141/1961 Sb., trestním řádu, kde je vymezeno postavení policejního orgánu činného v trestním řízení[1].

ZSP

- Orgány činné v trestním řízení jsou povinny si navzájem pomáhat při plnění úkolů vyplývajících z tohoto zákona [8].

6.1 Povinnosti policie vyplývající ze zákona o Policii ČR

Obecně je hlavní povinností policie bdít nad dodržováním vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Základní povinnosti jsou obsažené v ZPČR, konkrétně od Hlavy III. kde stojí, že policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní [3]. Toto ustanovení zavazuje příslušníky policie k důstojnému vystupování a chování. Je to jedna ze základních povinností, kterými jsou příslušníci vázáni a musejí tedy dbát určitého chování a vystupování, viz etický kodex výše.

Rozdíl v povinnosti můžeme v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie pozorovat v případě výkonu, jestli jde o policistu ve službě anebo o policistu mimo službu. ZPČR to uvádí v základních povinnostech v § 10 Iniciativa.

6.1.1 Iniciativa

V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.

Policista má povinnost podle odstavce 1 i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty.

V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k jehož odstranění je příslušný jiný orgán veřejné správy a hrozí-li nebezpečí z prodlení, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen přijmout vhodné opatření k odstranění bezprostředně hrozícího nebezpečí a v případě potřeby vyrozumět příslušný orgán veřejné správy. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době tento orgán o tomto ohrožení nebo porušení bez zbytečného odkladu vyrozumí [3].

V tomto paragrafu je vyjádřena zakročující povinnost policisty, kterou můžeme vnímat ve dvou časových rovinách

- Povinnost policisty ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době. V tomto čase je povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření aby ohrožení nebo porušení odstranil.

- V době mimo službu má policista tuto povinnost jen ve vymezených případech, tedy je-li bezprostředně ohrožen život zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty. Z toho vyplývá, že policista v čase mimo výkon služby nemusí vykonávat služební činnost.

Tato povinnost zakročit neznamena absolutní povinnost vykonat zákrok v každé situaci a za každých podmínek. V praxi se vyskytují situace, kdy policista není povinný vykonat služební úkon, ale jen v případech kdy jsou splněny zákonné podmínky.

6.1.2 Vyloučení povinnosti

Dle § 10 ZPČR má policista taxativně vymezené důvody, kdy nemusí provést úkon či jiné opatření

Policista nemá povinnost provést úkon nebo jiné opatření, jestliže

a) provádí jiný úkon, zejména

1. plní úkoly, při nichž používá operativně pátrací prostředky nebo podpůrné operativně pátrací prostředky,¹
  2. pronásleduje pachatele trestného činu,
  3. zakročuje pod jednotným velením,
  4. vykonává šifrovou nebo kurýrní službu, při níž by mohlo dojít k ohrožení včasného předání šifrovaných zpráv nebo k ohrožení přepravovaných věcí,
  5. plní úkol, při němž používá výbušniny nebo výbušné předměty,
  6. zajišťuje bezpečnost chráněných objektů, prostorů nebo osob,
  7. provádí výcvik a přípravu k použití operativně pátracího prostředku nebo podpůrného operativně pátracího prostředku, nebo
  8. získává poznatky ze zájmového prostředí podle § 70,
- jehož přerušeni nebo nedokončení by mělo zřejmě závažnější následky než nesplnění těchto povinností,

---

¹ Podpůrný operativně pátrací prostředek je definován v § 72 zákona o policii (za stanovených podmínek se jedná o informátora, krycí prostředky, zabezpečovací techniku a zvláštní finanční prostředky)

- b) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léků anebo jiných látek tak, že řádné provedení nebo dokončení úkonu anebo jiného opatření by bylo ohroženo,
- c) k provedení úkonu nebo jiného opatření nebyl odborně vyškolen nebo vycvičen a povaha úkonu nebo jiného opatření takové vyškolení nebo vycvičení vyžaduje, nebo
- d) je zřejmé, že nemůže úkon nebo jiné opatření úspěšně dokončit [3].

6.1.3 Prokazování příslušnosti

K prokázání příslušnosti k policii se vztahuje i na zaměstnance policie. Policie je samostatný ozbrojený bezpečnostní sbor, a jako takový musí být na první pohled odlišitelný a viditelný, aby nebylo možné zaměnit s jiným bezpečnostním sborem nebo ozbrojenými silami (složkami) státu.

Viditelné způsoby prokazování příslušnosti upravuje vyhláška č. 122/2015 Sb., o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky (o policejním označení) [9]. Zde jsou popsány druhy a vzory služebních stejnokrojů vč. jejich doplňků, hodnostních označení, vnějších označení apod., jejich umístění včetně všech vzorů. Řeší i způsob prokazování příslušnosti k policii.

Obr. 1 - Symbol Policie ČR jako Příloha č. 3 k vyhlášce č. 122/2015 Sb.

Při provádění úkonu je policista povinen prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Zaměstnanec policie je při provádění úkonu povinen prokázat svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem.

Pokud povaha nebo okolnosti úkonu neumožňují prokázat příslušnost způsobem podle odstavce 1, prokáže policista svou příslušnost k policii ústním prohlášením „policie“; to neplatí, brání-li povaha nebo okolnosti úkonu také ústnímu prohlášení. Způsobem podle odstavce 1 se policista prokáže ihned, jakmile to okolnosti úkonu dovolí.

Povinnost prokázat příslušnost k policii nemá policista, který tuto příslušnost oprávněně zastírá [3].

Povinnost prokázat příslušnost je i při provádění úkonů, nebrání-li tomu okolnosti, viz § 10 odst. 5. ZPČR

Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití (dále jen „zákrok“), povinen použít slov „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy [3].

6.1.4 Poučování

Policista je povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí [3].

6.1.5 Přiměřenost postupu

Policista je za každých okolností povinný dbát na to, aby neporušil svoje povinnosti, nepřekročil svoje oprávnění, svědomitě chránil život, zdraví, majetek, taktéž hodnoty a práva občanů, která vyplývají z Listiny základních práv a svobod. Porušení nebo překročení zásady přiměřenosti by mohlo způsobit neoprávněnost zákroku, ale taktéž zbytečnou újmu na životě, zdraví anebo majetku a taktéž negativní ohlas veřejnosti na činnost policie.

Podstata přiměřenosti postupu spočívá v tom, aby vykonání služebních zákroků nebylo nepřiměřené protiprávnímu konání, proti kterému se zakročuje a následky zákroku nebyli širší a hlubší než je vyhnutelné.

Přesné znění ustanovení § 11 o přiměřenosti postupu ZPČR.

Policista a zaměstnanec policie jsou povinni

- a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem [3].

Přiměřenost postupu se při vykonávání služebních zákroků projevuje ve třech základních hlediscích:

- **V přiměřenosti při výběru prostředků** – jde o to, aby byly použité jen prostředky uvedené v zákoně, tzn. ty, které osobu můžou poškodit v co nejmenším měřítku a vedou k dosažení účelu služebního zákroku.
- **V přiměřeném způsobu použití těchto prostředků** - bylo by porušení zásady přiměřenosti postupu, kdyby byl použit sice zákonem dovolený prostředek, ale jeho použití by bylo nepřiměřené. Například použití obušku při verbálním útoku takovým způsobem, že by došlo k těžké újmě na zdraví.
- **V časové přiměřenosti vykonání zákroku a použití prostředků** – to znamená, že policista může zakročit anebo použít donucovací prostředky jen v čase, kdy určité nebezpečí existuje nebo hrozí. Mimo tyto případy, například z důvodu prevence, nebo pomsty, nemůže zákrok vykonat, ani nesmí použít donucovací prostředky.

Další důležitou zásadou, kterou je třeba uplatňovat při vykonání služebního zákroku je **zásada rychlosti a rozhodnosti**. Při výkonu služby se policista častokrát ocitne v situaci, kterou je potřeba řešit bezprostředně. Na místo zákroku se policista musí dostavit co nejrychleji a za každých okolností, ať už jde o nepříznivé počasí nebo špatnou dopravní situaci. Navzdory těmto okolnostem musí policista dbát na bezpečnost, aby nezpůsobil dopravní nehodu, která by měla za následek opožděné nebo pozdní provedení zákroku.

Rozhodnost je tedy důležitým předpokladem úspěšného vykonání a dosažení cíle služebního zákroku. Před vydáním rozhodnutí je policista povinný zvážit všechny okolnosti a následky, které mohou nastat.

Uplatnění optimální rychlosti a kvalifikované rozhodnosti má při služebních zákrocích především tyto významy:

1. Zamezení v pokračování protiprávní činnosti, případně zamezení útěku nebo dalším škodám
2. Co nejdříve se podaří obnovit narušený veřejný pořádek.
3. Znemožní se účast dalších, doposud nezúčastněných osob, a tím možnost rozšíření na závažnější situaci anebo konflikt.
4. Činnost policisty zanechává dojem profesionality. To působí na otupení agresivity pachatele a na mínění nezúčastněných osob.
5. Také nelze opomenout důležitý moment překvapení

6.2 Povinnosti policie vyplývající ze zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Základní povinnosti příslušníka bezpečnostních sborů mají charakter základních povinností, tedy mají obecnou platnost a vztahují se na každého příslušníka policie po dobu trvání služebního poměru.

Příslušník je povinen

- a) dodržovat služební kázeň,
- b) zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby, zejména nezneužívat ve prospěch vlastní nebo v prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby a v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody,
- c) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby; to neplatí, jestliže byl příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak,

- d) prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem,
- e) dodržovat pravidla služební zdvořilosti,
- f) poskytovat bezpečnostnímu sboru osobní údaje nezbytné pro rozhodování ve služebním poměru a pro plnění povinností bezpečnostního sboru podle zvláštních právních předpisů,
- g) vykonávat službu tak, aby nebyla ovlivňována jeho politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením,
- h) ohlašovat vedoucímu příslušníkovi závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a skutečnost, že byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, bez zbytečného odkladu,
- i) chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru [10].

6.3 Omezení některých práv policie (negativní povinnosti)

Vedle všech zákonem stanovených základních povinností je policista limitovaný taktéž určitými zákonem stanovenými omezeními svých práv. Policista je tedy povinen podřídit se zákonným omezením práv, aby mohl službu u policie vykonávat nestranně a nezaujatě vůči jiné osobě. Omezení práv příslušníka dle §§ 47, 48 ZSP:

Příslušník nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí ani vykonávat činnost v jejich prospěch; volební právo příslušníka tím není dotčeno.

Příslušník zpravodajské služby nesmí být členem odborové organizace.

Příslušník nesmí být členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou případů, kdy je do těchto orgánů vyslán bezpečnostním sborem; vyslaný příslušník jedná v těchto orgánech jako zástupce České republiky, je povinen prosazovat její zájmy a nesmí od příslušné právnické osoby pobírat odměnu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Odměna podle věty první nesmí být příslušníkovi vyplacena ani po skončení služebního poměru.

Příslušník nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle tohoto zákona; toto omezení se nevztahuje na případy uvedené v § 29, 31 a § 33 písm. a) a na další činnosti stanovené interními akty vydanými řediteli bezpečnostních sborů [10].

Zmíněná omezení práv policisty, ale i příslušníků ostatních bezpečnostních sborů, jsou odrazem snahy, aby byl zajištěný řádný výkon policejní správy a řádné plnění úloh z něj vyplývajících. Vycházejí z předpokladu neslučitelnosti zmíněných činností s postavením policisty, které je velmi specifické a ve vztahu k ostatním občanům určitým způsobem výsadní. Právě skutečnost, že by mohlo dojít ke zneužití tohoto postavení je důvodem pro tato omezení.

7 OPRÁVNĚNÍ

Podobně jako policie disponuje určitými povinnostmi má k dispozici zákonné oprávnění k efektivnímu provádění zákroků a úkonů. Výkon takovýchto úkonů je však spojen s určitým zásahem do práv a svobod jak fyzických tak i právnických osob.

Oprávněním policistů pak odpovídají určité povinnosti těchto osob něco konat či nekonat, něco strpět či poskytnout. Policista si v mnoha situacích postačí s právy a oprávněními, kterými disponuje každá fyzická osoba. Policistovi musí být, ale přiznané potřebné oprávnění, které je postaveno i nad běžný rámec. Oprávnění mohou být uplatněná jen v souladu se zákonem a tedy jen v případě, kdy jsou splněny stanovené zákonné podmínky. Ustanovení obsahující oprávnění policistů jsou obsažena i v některých předpisech správního práva, kdy jsou policisté oprávněni provádět různé zásahy při prosazování celospolečenských zájmů a plní funkci zástupců veřejného pořádku (např. služební zákroky směřující k rozpuštění shromáždění, předvedení osoby pro správní orgán apod.) [1]. Obecně lze oprávnění vymežit jako soubor opatření, jejichž podmínky a důvody použití jsou přesně uvedeny v ZPČR.

Ač se policie člení do mnoha útvarů, měl by každý policista zvládat jednotlivá oprávnění vztahující se ke služebním úkonům. V případě, že by tedy daná oprávnění zneužíval či nerealizoval, dopouští se tak porušení nejen povinnosti ale i zákonnosti.

Oproti starším předpisům jsou oprávnění rozdělena do hlav a neuvádějí se oprávnění v jednotlivých paragrafech, kde bylo taxativně vypsáno, co a za jakých podmínek si může policista dovolit.

ZPČR přiznává policistovi oprávnění, které začínají v ustanovení hlavy V. a dají se rozdělit na:

a) Omezení osobní svobody

Připoutání

Zajištění osoby

Zajištění cizince

Policejní cely

b) Postup ke vztahu k věcem

Odnětí věci

Předběžné zajištění věci

Vydání a odebrání zbraně a prohlídka osoby
Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla
Zajištění, odstranění a zničení věci
Držení a používání nebezpečných látek a věcí
Rušení provozu elektronických komunikací
Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo pozemek
Vstup do živnostenské provozovny
Zastavení a prohlídka dopravního prostředku

c) Vykázání

d) Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob

Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů
Zajišťování bezpečnosti určených osob
Krátkodobá ochrana osoby

e) Použití donucovacích prostředků a zbraně

Donucovací prostředky
Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace
Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu
Použití zbraně
Zárok pod jednotným velením

f) Práce s informacemi

Podání vysvětlení
Pořizování záznamů
Prokázání totožnosti
Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace
Získávání informací z evidencí
Získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků
Pátrání po osobách a věcech
Informátor
Krycí prostředky
Krycí doklad
Zabezpečovací technika
Zvláštní finanční prostředky
Předávání informací
Předávání nebo zpřístupňování osobních údajů

Zpracování osobních údajů předávaných v rámci evropské unie

Zveřejňování osobních údajů

Prověřování potřebnosti dalšího zpracování osobních údajů

Informování o osobních údajích a oprava nepravdivých nebo nepřesných osobních údajů

Zpracování údajů v Schengenském informačním systému

Zpracování osobních údajů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů a zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti

g) **Mezinárodní spolupráce** [3]

Vzhledem k velkému množství postačí pro účely této práce rozbor vybraných, nejdůležitějších a nejfrekventovanějších oprávnění.

7.1 Omezení osobní svobody

U omezení osobní svobody jde o nejjintenzivnější zásah do práv a svobod osoby. Proto je tato možnost policejního zásahu limitována nejen formou vnitrostátních aktů, ale zejména celou řadou mezinárodních dokumentů. Limitou tohoto nejen policejního oprávnění je ústavní pořádek České republiky [2].

Podle článku 8 LZPS je osobní svoboda zaručena. Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku. Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadrženou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo ji propustit na svobodu.

Nesmí však zůstat opomíjené ani mezinárodní dokumenty. Podle článku 5 Evropské úmluvy má každý právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanovených zákonem [6]. Podle znění úmluvy lze za legální zbavení svobody považovat:

- a) zákonné uvěznění po odsouzení příslušným soudem;

- b) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby proto, že se nepodrobila rozhodnutí vydanému soudem podle zákona, nebo proto, aby bylo zaručeno splnění povinnosti stanovené zákonem;
- c) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání;
- d) jiné zbavení svobody nezletilého na základě zákonného rozhodnutí pro účely výchovného dohledu nebo jeho zákonné zbavení svobody pro účely jeho předvedení před příslušný orgán;
- e) zákonné držení osob, aby se zabránilo šíření nakažlivé nemoci, nebo osob duševně nemocných, alkoholiků, narkomanů nebo tuláků;
- f) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání [11].

7.1.1 Připoutání

Policista je oprávněn omezit možnost volného pohybu osoby, která fyzicky napadá policistu nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozují majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout.

Omezení podle odstavce 1 musí být ukončeno v okamžiku, kdy je zřejmé, že osoba jedná podle odstavce 1 nebude opakovat, nejdéle však po uplynutí 2 hodin od okamžiku připoutání.

Úprava připoutání je nástupce právní úpravy předchozího zákona o omezení pohybu agresivních osob². Přesněji vymezuje, za jakých podmínek může být osoba připoutána. Předěšlý zákon o policii totiž obsahoval problematickou podmínku, že omezení volného pohybu může trvat nejdéle do doby, než osoba od jednání upustí nebo než bude umístěna v policejní cele. Zákon o policii je koncipován způsobem, který tuto problematickou podmínku nepřebírá. Respektuje totiž, že právě institut připoutání slouží k tomu, aby od svého nebezpečného nebo jinak nežádoucího jednání nejen upustila, ale současně se i uklidnila [2].

---

² Připoutání lze provést jak mimo útvar policie, tak na útvaru, je tedy akceptovatelný prostředek i v policejní cele.

Oprávnění připoutání má za cíl především odstranit nebezpečné jednání osoby. Samotné připoutání poskytne policistovi docílit stavu, kdy osoba od nežádoucího jednání z donucení upustí. Jak už bylo zmíněno, oproti předchozí dikci zákona byla odstraněna sporná ujednání. Jednání osoby tedy nemusí být pouze protiprávní, ale umožňuje i připoutání osoby, která například ohrožuje svůj život.

Na rozdíl od donucovacích prostředků není možnost připoutání osoby z hlediska použitých prostředků limitována. Lze tak využít vše, co umožní osobu připoutat k vhodnému předmětu, např. řemen, provaz [2].

Je samozřejmostí že připoutání policista musí provést tak, aby nenaplňoval znaky mučení či nelidského anebo ponižujícího zacházení.

7.1.2 Zajištění osoby

Policista je oprávněn zajistit osobu, která

- a) svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek,
- b) v budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozují majetek anebo slovně uráží policistu nebo jinou osobu,
- c) má být předvedena podle jiného právního předpisu,³
- d) utekla z výkonu trestu odnětí svobody, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence,
- e) při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk,
- f) byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,
- g) není trestně odpovědná a byla přistižena při jednání, které má znaky trestného činu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,

---

³ Např. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.

- h) je nezletilá, je-li to nezbytné pro její navrácení do rodičovské nebo jiné obdobné péče jejímu zákonnému zástupci, nebo
- i) byla dopadena na základě pronásledování podle § 92 prováděném příslušníkem zahraničního bezpečnostního sboru.

Policista po pominutí důvodu zajištění osobu neprodleně propustí, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li pro to právní důvod, předá osobu příslušnému orgánu nebo zařízení pro výkon ochranného opatření.

Zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody; zajištění podle odstavce 1 písm. i) však nesmí trvat déle než 6 hodin, pokud příslušný orgán cizího státu nepožádá o omezení osoby na svobodě za účelem vydání nebo předání, přičemž hodiny mezi půlnocí a devátou hodinou ranní se nezapočítávají [3].

Zajištění osoby je nezbytnou součástí policejního práva. Právní úprava vychází z předešlé verze. Důvody zajištění jsou však detailnější a mnohdy doplněné o nové. Zajištění samotné představuje možnost, kdy policista může obdobně jako u připoutání, resp. je oprávněn krátkodobě omezit osobní svobodu osoby a taktéž i cizince. Zajištění je jedním z bezprostředních zákroků podle ZPČR.⁴

Důvody zajištění jsou nezaměnitelně stanoveny. Policista tyto důvody musí znát a hlavně sledovat a ve chvíli pominutí těchto důvodů by osobu musel propustit. Osoba svým jednáním musí **bezprostředně ohrožovat** (takové jednání by tedy mělo, vzápětí, resp. bezprostředně nastat). To vše pak může být způsobeno jak konáním, tak i nečinností osoby.

Další je důvod, kdy osoba v budově útvaru policie **úmyslně znečišťuje** nebo **poškozuje majetek** anebo **slovně uráží** policistu nebo jinou osobu. Musí v konání poškozování či znečišťování být jasný úmysl. K oprávnění zajištění osoby policistovi postačí jen slovní urážka ať už strážníka, nebo jiné osoby. V tomto ohledu se ustanovení promítá do mnoha mediálních případů konfrontací, kdy jsou policisté až přehnaně trpěliví, a osobu mohou zajistit po první urážce. Toto oprávnění tedy využívají až po využití jiných možností a slovní dohodě.

---

⁴ Bezprostřední záměr lze vymezit jako úkon prováděný na základě speciálního zákonného zmocnění za stavu, kdy je právem chráněn zájem bezprostředně ohrožen. Bezprostřední záměr nemusí nutně směřovat pouze proti osobě, která způsobila ohrožení právem chráněného zájmu. Může směřovat i vůči třetím osobám nebo majetku těchto osob. Předpokladem tohoto širokého směřování však je, že je z hlediska cíle sledovaného bezprostředním záměrem nezbytné. Opomíjet nelze ani podmínku subsidiarity a podmínku přiměřenosti [2].

Policista musí neustále sledovat důvod zajištění; jakmile pomine důvod zajištění je povinen osobu ihned propustit. Důvod propuštění lze shledat ve změněném chování osoby, která uzná, že její jednání nebylo správné, může navrhnout spolupráci při řešení případu apod. [1].

O provedení zajištění musí policista samozřejmě sepsat úřední záznam, toto je tedy další povinnost po provedení příslušného oprávnění.

U zajištění je také důležité zmínit nutnost odlišování od zadržení podle trestního řádu, které slouží jako jedno z opatření umožňujících zabezpečit přítomnost podezřelého nebo obviněného pro dosažení účelu trestního řízení⁵ [2].

Oprávnění zajistit kohokoliv má maximální lhůtu stanovenou na 24 hodin od omezení osobní svobody a tato lhůta nesmí být překročena.

7.1.3 Policejní cely

Stejně jako je tradiční součástí zákonů upravujících status policie úprava zajištění, je takovou součástí i problematika policejních cel. Tato úprava navazuje na úpravu zajištění osoby. Současně však vytváří předpoklad pro omezení osobní svobody nejen zajištěné osoby [2].

Policista je oprávněn umístit do policejní cely (dále jen „cela“) osobu

- a) zajištěnou,
- b) zadrženou³⁾,
- c) zatčenou³⁾,
- d) dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy³⁾,
- e) převzatou policistou k provedení procesních úkonů z vazby, výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
- f) předvedenou podle § 63 nebo 65, nelze-li pro odpor osoby zajistit provedení úkonu uvedeného v § 63 nebo 65 [3].

---

⁵ § 76 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (Trestní řád) – Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li tu některý z důvodů vazby (§67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). [8].

Umístění osoby do cely je velmi represivním a krajním prostředkem. I zde je tedy velmi důležité dodržování zásad přiměřenosti a nevyužívat toto oprávnění v případech, kdy takový zásah do práv a svobod není nezbytný.

7.2 Postup ve vztahu k věcem

Veškerá oprávnění včetně této skupiny představují souhrn procesních úkonů, které slouží k vykonání dalších úkonů. Následuje rozbor vybraných oprávnění této skupiny:

- Odnětí věci
- Vydání a odebrání zbraně a prohlídka osoby
- Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla
- Zajištění, odstranění a zničení věci
- Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo pozemek
- Zastavení a prohlídka dopravního prostředku

7.2.1 Odnětí věci

Policista má oprávnění odejmout věc v souvislosti s přestupkovým řízením. Vydání, tedy odnětí věci je v policejní praxi tradičním institutem, který vytváří předpoklady pro úspěšné objasnění přestupku. Za vydanou (odňatou) věc nese policie odpovědnost po celou dobu, co má tuto věc v držení [2]. Policista takto může vykonat, v případě, vznikne-li podezření, že předmětná věc souvisí s přestupkem. Důležitá skutečnost při výkonu tohoto oprávnění je existence podezření, které policista musí následně zdůvodnit. Předmětná věc tedy nemusí být přímo spojená s trestním činem, nebo s přestupkem.

V samotné praxi se může stát, že není možné věc zajistit fyzicky (např.: proces kažení věci, či viditelné poškození). Vhodnou formou zajištění takovýchto věcí může být vyhotovení fotodokumentace.

Jak je popsáno výše na výkon tohoto oprávnění stačí podezření a proto je potřebné odlišovat úkony související se vydáním a zajištěním věci podle Trestního

Řádu, který ustanovuje, že musí jít o věc důležitou pro trestní řízení. V tomto případě vystupuje policista v pozici orgánu činného v trestním řízení⁶ [12].

Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci,

- a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabrána, nebo
- b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.

Po předchozí marné výzvě k vydání věci podle odstavce 1, je policista oprávněn tuto věc odejmout. Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

O vydání věci nebo jejím odnětí sepíše policista úřední záznam a osobě vystaví potvrzení; vydanou nebo odňatou věc policista předá orgánu, který je příslušný o přestupku rozhodnout.

Je-li věcí podle odstavce 1 nebo 2 omamná nebo psychotropní látka nebo prekursor drog, policie takovou látku po skončení věci zničí nebo zaeviduje k účelům podle § 38, pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí věci nebo zabrání věci. Obdobným způsobem policie postupuje u omamných nebo psychotropních látek nebo prekursorů drog získaných v souvislosti s činností prováděnou podle § 69 a 70.

Není-li věci vydané nebo odňaté k dalšímu řízení třeba, policista ji vydá osobě, o jejímž právu na věc není pochyb; jinak ji vrátí osobě, která ji vydala nebo které byla odňata [3].

7.2.2 Vydání a odebrání zbraně a prohlídka osoby

Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání zbraně, hrozí-li nebezpečí, že jí bude neoprávněně užito k násilí nebo pohrůžce násilím. Po předchozí marné výzvě je policista oprávněn zbraň odebrat.

Policista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud

- a) osobní svoboda osoby má být omezena,

---

⁶ §78 zákona č. 141/1961 Sb., Trestní zákoník, „Kdo má u sebe hmotnou věc důležitou pro trestní řízení, je povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; je-li ji nutno pro účely trestního řízení zajistit, je povinen věc na vyzvání těmto orgánům vydat“

b) proti ní směřuje zákrok, nebo

c) proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň.

O provedení prohlídky sepiše policista úřední záznam.

Osobě, která zbraň vydala nebo již byla odebrána, vystaví policista bez zbytečného odkladu potvrzení o jejím odebrání.

Policista vydanou nebo odebranou zbraň vrátí, jestliže pominul důvod pro její vydání nebo odebrání. Osoba je povinna vrácení zbraně potvrdit podpisem [3].

Jedná se o oprávnění, bez kterého by pravděpodobně policie nemohla existovat. Opravňuje policistu eliminovat hrozící nebezpečí prostřednictvím zbraně jejím odebráním. Dále ustanovení uvádí důvody, kdy může policista provést prohlídku osoby. Neuposlechnutí výzvy k vydání zbraně lze sankcionovat podle přestupkového zákona. Dále je nutné uvést, že potvrzení o odebrání (vydání) zbraně vystaví policista ex offio. Potvrzení předá osobě, které byla příslušná věc policistou klasifikovaná jako zbraň odebrána.

Podle zákona se zbraní rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější [12].

Pomine-li důvod podle odstavců 1 nebo 2 musí být zbraň vrácena, ale posouzení zda důvod pominul, náleží pouze policistovi.

Problematiku odebrání zbraně řeší také § 56 zákona č. 119/2002 Sb. Zákon o střelných zbraních a střelivu. Toto zvláštní ustanovení o nakládání se zbraněmi a střelivem dává příslušníkům PČR oprávnění zadržet/odebrat zbraň a to pokud držitel zbrojního průkazu nebo držitel zbrojní licence na výzvu příslušníka policie neprodleně neodevzdá věci, které mají být zadrženy, v případě, že existuje důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob [15].

Novela zákona o střelných zbraních a střelivu, tak řeší otázky bezpečnosti po události z 24. února 2015, kdy ozbrojený třiašedesátiletý Zdeněk Kovář zastřelil osm osob a jednu osobu těžce zranil v restauraci Družba v Uherském Brodě. Takové důvodné podezření však může podat na PČR jakákoliv osoba, což může vést k záměrnému poškozování legálních držitelů střelných zbraní. Lze zatím jen spekulovat, jestli takto nastavená represivní legislativa, zvýší bezpečnost, či zabrání dalším útokům, z důvodu zatím krátkého trvání účinnosti této novely.

7.2.3 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla

Ustanovení o použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla vychází z předešlého zákona o policii. Je jedním z oprávnění, které policistovi náleží na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Nejedná se o donucovací prostředek, ani o veřejnoprávní sankci. Jde o zajišťovací prostředek *sui generis*, jehož účelem je mj. zajistit důkaz využitelný v přestupkovém řízení, jež je následnou reakcí na protiprávní jednání uvedené v odstavci 1.

Policista je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla,

- a) které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla,
- b) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích,
- c) které stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo
- d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a jeho řidič není na místě přítomen.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla lze použít jen tehdy, je-li zajištěna možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla se odstraní bez zbytečného odkladu po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na zakázaném místě ponechala, po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby nebo po uhrazení nákladů podle odstavce 5 provozovatelem vozidla.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla z důvodu uvedeného v odstavci 1 nelze použít, jde-li o vozidlo, které

- a) tvoří překážku silničního provozu⁷, nebo
- b) je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy nebo jako vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodní smlouvy.

Přiložení a odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla se provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala, a nelze-li ji zjistit, pak na náklady provozovatele vozidla. Pokud došlo k přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla v rozporu s odstavcem 1, uhrazené náklady musí být neprodleně vráceny tomu, kdo je uhradil.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla může policista použít také za podmínek podle § 55 odst. 1 písm. b). Na toto použití technického prostředku se odstavce 1 až 5 nevztahují [3].

Jako **technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla** lze považovat cokoli, co může efektivně zabránit odjezdu vozidla. Za současného stavu se jedná především o zařízení, které se slangově nazývá „botička“. Jde o represivní prostředek, který je však mírnějším, než odtažení vozidla na sběrné parkoviště. Důvody kdy tak může policista učinit, jsou možná až příliš kazuisticky vymezeny.

---

⁷ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

7.2.4 Zajištění, odstranění a zničení věci

Problematika zajištění, odstranění a zničení věci nebyla v předešlém zákonu o policii obsažena. Policisté pro eliminaci nebezpečí využívali institutu krajní nouze. Postupem podle odstavce 1 se eliminuje nebezpečí bezprostředně ohrožující hodnoty vypočtené v tomto odstavci, aniž by byla věc zničena [2].

Policista je oprávněn věc zajistit, popřípadě odstranit, je-li důvodné podezření, že představuje bezprostřední závažné ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a nelze-li toto ohrožení odstranit jinak.

Nelze-li ohrožení odstranit postupem podle odstavce 1, je policista oprávněn věc zničit, zejména je-li důvodné podezření, že obsahuje výbušninu.

Nebrání-li tomu právní důvod, vydá policie zajištěnou věc bez zbytečného odkladu tomu, o jehož právu na vydání věci není pochyb, nebo oprávněnou osobu vyrozumí o možnosti věc převzít. Při pochybnostech policie uloží věc do své úschovy a osobu, která si na vydání věci činí nárok, poučí o možnosti uplatnit tento nárok v řízení ve věcech občanskoprávních [3].

7.2.5 Držení a používání nebezpečných látek a věci

Oproti předešlému zákonu nynější zákon o policii systémově správně propojil úpravu oprávnění k držení nebezpečných látek a oprávnění k používání výbušnin a výbušných předmětů podle předešlého zákona o policii [2]. Ustanovení v dalších odstavcích definuje, čím se rozumí nebezpečné látky (např.: výbušniny omamné a psychotropní látky atd.) Policista je tímto ustanovením oprávněn, používat a přepravovat tyto látky a věci a to samozřejmě pro účely vzdělávání, výuky, zabezpečení nebezpečí, vedení evidence atd.

Policie a policejní školy mohou pro účely výuky, výcviku, zkoušek, expertizní, znalecké a vědeckovýzkumné činnosti nebo pro výkon jiné činnosti v rámci plněného úkolu nabývat, držet, přechovávat, vyrobit a používat nebezpečné látky a věci a části lidských pozůstatků⁸ [3].

---

⁸ Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

7.2.6 Rušení provozu elektronických komunikací

Policie může za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob anebo bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu⁹ na majetku rušit v nezbytné míře a po nezbytnou dobu

- a) provoz elektronických komunikačních zařízení a sítí,
- b) poskytování služeb elektronických komunikací, nebo
- c) provozování radiokomunikačních služeb.

Zavedení rušení podle odstavce 1 policie ohlásí na územně příslušné operační a informační středisko Integrovaného záchranného systému a Českému telekomunikačnímu úřadu. V nezbytné míře informuje o provedeném rušení dotčené provozovatele sítí a služeb elektronických komunikací. To neplatí, pokud by poskytnutí informace podle věty první nebo druhé mohlo ohrozit plnění úkolů policie [3].

Rušení provozu elektronických komunikací je v dnešní době nezbytné speciální ustanovení, které dává policii možnost bezprostředního zákroku.

Je to postup, který umožní zajistit bezpečnost zejména v případě teroristických útoků. Nelze totiž opomíjet, že mobilní telefony nebo vysílačky jsou používány jako nástroj k aktivaci nástražného výbušného systému na dálku [3].

Důvodem zákroku musí být důvodné podezření nebezpečí, jelikož takovýto zákrok nesměruje jen proti osobě, která vytváří nebezpečí, ale může poškozovat i třetí osoby, které jsou nezáúčastněné, ale je to pro provedení zákroku nezbytné.

7.2.7 Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek

Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek je prolomením práva na ochranu obydlí a práva na soukromí. Listina garantuje nedotknutelnost obydlí. Výjimkou, o kterou se opírá i zákon o policii, je zákonem dovolený vstup v demokratické společnosti nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Vstup do obydlí je jedním z řady bezprostředních zákroků podle zákona o policii [2].

---

⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu 8 Tdo 1253/2006, z něhož citujeme „V zásadě platí, že obydlím se rozumí fyzicky omezený prostor, kde se rozvíjí soukromý a rodinný život; právo na respektování obydlí nezahrnuje jen právo na tento fyzický prostor, ale i na jeho klidné užívání (k tomu př. rozsudek M. G. proti Španělsku ze dne 16. 11. 2004) (rozhodnutí Nejvyššího soudu 8 Tdo 1253/2006) [13].

Policista je oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti.

Oprávnění podle odstavce 1 má policista také v případě

- a) důvodného podezření, že se na místě uvedeném v odstavci 1 nachází zemřelý,
- b) pronásledování osoby, nebo
- c) vstupu do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře.

Policista je oprávněn za účelem vstupu na místo uvedené v odstavci 1 toto místo otevřít nebo jiným způsobem si do něj zjednat přístup, v případě nutnosti i za použití síly.

Policista je povinen při vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a při následných úkonech zajistit přítomnost nezúčastněné osoby; nemusí tak učinit, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo by mohlo dojít k ohrožení života anebo zdraví nezúčastněné osoby.

Po provedení úkonů nebo jiných opatření je policista povinen bez zbytečného odkladu vyrozumět uživatele obydlí, jiného prostoru nebo pozemku a zajistit zabezpečení tohoto místa, nemůže-li tak učinit uživatel nebo jiná oprávněná osoba [3].

Oprávnění má výrazný preventivní charakter, protože zákon stanovuje, že na jeho vykonání postačí moment ohrožení, teda situace, kdy k žádnému škodlivému následku nedošlo (postačí důvodná obava jako volání o pomoc, zápach unikajícího plynu atd.)

Další ustanovení, které řeší, kdy je policista oprávněn vstoupit do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek je § 56 zákona č. 119/2002 Sb. Zákon o střelných zbraních a střelivu. Toto zvláštní ustanovení o nakládání se zbraněmi a střelivem dává dle novely zákona příslušníkům PČR nové kontroverzní oprávnění. PČR je oprávněna zadržet zbraň a to pokud držitel zbrojního průkazu nebo držitel zbrojní licence na výzvu příslušníka policie neprodleně neodevzdá věci, které mají být zadrženy, nebo nesdělí místo jejich uložení a neumožní jejich převzetí policií, je příslušník policie oprávněn vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, lze-li důvodně předpokládat, že se zde tyto věci nalézají, a zadržet je.

Pro takové oprávnění, které teoreticky porušuje listinu základních práv a svobod na nedotknutelnost obydlí však musí mít příslušník důvod. V tomto případě postačí, existuje-li důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob [15].

7.2.8 Zastavení a prohlídka dopravního prostředku

Policista je oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku,

- a) pronásleduje-li pachatele úmyslného trestného činu, nebo
- b) pátrá-li po pachateli úmyslného trestného činu nebo po věcech z takového trestného činu pocházejících anebo s takovým trestným činem souvisejících,
- c) má-li důvodné podezření, že se v dopravním prostředku takový pachatel nebo věci nachází.

Policista je oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku, má-li důvodné podezření, že používáním dopravního prostředku, na dopravním prostředku nebo v souvislosti s dopravním prostředkem byl spáchán trestný čin.

Policista je oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést prohlídku, pátrá-li po

- a) osobách hledaných, pohřešovaných nebo protiprávně se zdržujících na území České republiky,
- b) zbraních, střelivu, výbušninách, omamných a psychotropních látkách a jedech, nebo

c) věcech pocházejících z trestné činnosti anebo souvisejících s trestnou činností, má-li důvodné podezření, že se v dopravním prostředku taková osoba nebo věc nachází [3].

Policista je oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku pouze z důvodu stanovených zákonem. Úprava komplexně upravuje podmínky pro provedení prohlídky, jež byly v předešlém zákoně o policii roztržštěné do různých částí právní regulace. Oprávnění se vztahuje na všechny typy a druhy dopravních prostředků [2].

Dopravní prostředkem lze rozumět jakkoliv prostředek, který dovoluje přepravu osob a věcí, a není ani vymezeno zda se jedná o motorový či nemotorový prostředek. Policista však musí dodržovat účel zastavení a prohlídky [2].

7.3 Vykázání

V rámci této hlavy je obsažena úprava vykázání, tj. úprava, která byla do právního řádu zakomponovaná poměrně nedávno. Vykázání je právním institutem, který reaguje na případy domácího násilí [2]. Případy domácího násilí začali být veřejností velice sledovány a probírány v médiích. Celkovým tlakem společnosti došlo k zakomponování a úpravě do samotné hlavy v ZPČR. Jedná se o poměrně mladý institut.

Cílem této úpravy je ochránit ohroženou osobu vykázáním agresora a zamezit tak dalšímu násilí ve společném obydlí. Tato ochrana spočívá v časově omezeném zákazu přístupu agresora na dané místo. Policista má sice úpravou dané jasné důvody, za kterých může toto oprávnění využít, ale už nemusí např. zjišťovat vlastnická práva na obydlí. Postačí, že je obydlí osobami užíváno, tedy v praxi by policista jen ověřil, jestli ohrožená osoba není v obydlí pouze na návštěvě, a má v bytě běžně uložené věci osobní potřeby.

Hlavním důvodem jeho přijetí bylo prevence a samotné řešení domácího násilí, se kterým se můžeme v životě stětat velmi často. Důležitou skutečností je, že oběti, nebo ohrožené osobě, je poskytnuta pomoc bez toho aby musela osoba opustit svoje obydlí.

Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvlášt' závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista

oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.

Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních v průběhu vykázání se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

Vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázání, které jim předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání. Odmítne-li ohrožená nebo vykázaná osoba potvrzení o vykázání převzít nebo odmítne-li písemně potvrdit jeho převzetí, policista tuto skutečnost uvede v úředním záznamu.

Není-li vykázaná osoba vykázání přítomna, poučení o jejích právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním jí policista poskytne při prvním kontaktu. Je-li to možné, policista této osobě předá potvrzení o vykázání, v opačném případě ji poučí o možnosti převzít potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie; součástí poučení je i údaj o adrese tohoto útvaru.

Nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykázáním, může proti němu na místě podat námitky, které policista uvede v potvrzení o vykázání. Policista námitky předá bez zbytečného odkladu krajskému ředitelství příslušnému podle místa vykázání (dále jen „příslušné krajské ředitelství“). Vykázaná osoba může dále do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně. Lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí potvrzení o vykázání a je považována za dodrženu, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány u příslušného krajského ředitelství. O tomto právu policista vykázanou osobu poučí před předáním potvrzení o vykázání.

Policista ve lhůtě 3 dnů od vykázání provede kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázání [3].

7.4 Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob

Základní zásady činnosti policie platí i u zajišťování bezpečnosti. Tuto ochranu může policie poskytnout jak objektům a prostorům tak i osobám. Rozsah pak stanoví ministr vnitra.

7.4.1 Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů

Objektem, jehož ochranu zajišťuje policie, jsou zejména významné státní instituce. Chráněným prostorem se pak rozumí prostor, který má zvláštní význam pro vnitřní pořádek a bezpečnost [2].

Policie zajišťuje bezpečnost chráněných objektů a prostorů. Rozsah zajišťování bezpečnosti stanoví na návrh policejního prezidenta ministr v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení.

Chráněným objektem a prostorem se rozumí objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda; chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy.

Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor, který nesplňuje podmínku podle odstavce 2, po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu. O zajišťování této ochrany rozhoduje policejní prezident, a pokud věc nesnese odkladu, policista provádějící úkon.

Při zajišťování bezpečnosti chráněného objektu nebo prostoru je policista oprávněn

- a) zjišťovat důvod vstupu osoby do objektu nebo prostoru,
- b) zjišťovat totožnost vstupující nebo vycházející osoby,
- c) provést prohlídku vnášené nebo vynášené věci,
- d) zastavovat vjíždějící nebo vyjíždějící dopravní prostředek a provést jeho prohlídku,
- e) provést prohlídku vstupující nebo vycházející osoby,

f) na dobu pobytu osoby v objektu nebo prostoru jí odebrat zbraň [3].

7.4.2 Zajišťování bezpečnosti určených osob

Zákon stanovuje, že určenou osobou je buď ústavní činitel uvedený v nařízení vlády a osoba chráněná po dobu pobytu na území ČR. Jde tedy o osoby jako např. poslance, senátora, člena vlády, prezidenta atd.

Policie zajišťuje v rámci plnění svých úkolů bezpečnost

- a) ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda,
- b) osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod.

Při zajišťování bezpečnosti osoby chráněné podle odstavce 1 nebo osoby, které je poskytována krátkodobá ochrana, je policista oprávněn

- a) provést prohlídku osoby, zavazadla, věci, dopravního prostředku nebo objektu nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby, a prohlídku takového prostoru a
- b) ověřit dodržení hygienických limitů ukazatelů pitné vody, potravin a pokrmů, jakož i splnění hygienických požadavků na výkon epidemiologicky závažných činností, jestliže jich má být užito pro potřeby chráněné osoby [3].

7.4.3 Krátkodobá ochrana osoby

V právní úpravě zákona o policii oproti předchozí verzi se jedná o nový právní institut. Tato ochrana doplňuje stávající katalog možností poskytnout ohrožené osobě ochranu jak podle zákona o policii, tak ochranu v rámci zvláštní ochrany svědka [2].

Ustanovení ochrany osoby dává policistovi různá oprávnění prohlídky a kontroly osob, dopravních prostředků, objektů atd., od kterých, nebo ze kterých by pro chráněnou osobu mohlo hrozit nebezpečí.

Krátkodobou ochranou osoby se pro účely tohoto zákona rozumí opatření zahrnující

- a) fyzickou ochranu,
- b) dočasnou změnu pobytu osoby,
- c) použití zabezpečovací techniky, nebo

d) poradensko-preventivní činnost.

Krátkodobou ochranu osob poskytne policie v odůvodněných případech osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, avšak nelze jí poskytnout zvláštní ochranu osob¹⁰ nebo nejsou splněny podmínky zajišťování bezpečnosti osoby podle § 49 odst. 1 anebo podmínky ochrany osoby pověřené výkonem rozhodnutí podle § 21. Krátkodobá ochrana osob se v odůvodněných případech poskytne také osobám blízkým osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí. Krátkodobou ochranu nelze poskytovat bez souhlasu osoby, které má být poskytnuta.

V případě bezprostředně hrozícího útoku na život nebo zdraví osoby poskytne policista této osobě předběžně fyzickou ochranu a informuje o tom útvar policie příslušný k zajišťování krátkodobé ochrany osob [3].

7.5 Použití donucovacích prostředků a zbraně

Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen. Jako státní orgán zabezpečující veřejný pořádek a bezpečnost musí být vybaven takovými oprávněními a prostředky, aby mohl efektivně plnit potřebné úkoly.

Základní zásadou při použití donucovacích prostředků nebo zbraně je, že nesmějí být použity jako trest nebo odplata [2]. Další zásadou je princip subsidiarity. To znamená, že požadovaného výsledku zákroku nebylo možné docílit „měkčí“ formou.

Nynější zákon o policii oproti předešlému nerozlišuje mezi donucovacími prostředky a speciálními donucovacími prostředky, mezi zbraněmi a speciálními zbraněmi. Tyto speciální prostředky a zbraně lze nalézt v rámci „běžných“ donucovacích prostředků a v rámci definice zbraní využívaných policisty. Současně však vytváří právní předpoklad pro používání (nejen) těchto prostředků kvalifikovaným způsobem [2].

Důležitým ustanovením u donucovacích prostředků je § 51, který jasně ukládá, že policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen. Podmínkou pro použití donucovacích prostředků je tedy výcvik.

---

¹⁰ Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Podmínka výcviku současně vylučuje možnost využití zbraně, která není ve výzbroji policie – policista tedy nemůže být k jejímu použití při zákroku v rámci služební přípravy vycvičen [2].

7.5.1 Donucovací prostředky

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace [3].

Jde o soubor převážně technických prostředků, jejichž použití přichází v úvahu za předpokladů stanovených zákonem [1]. Oproti předešlé právní úpravě z ustanovení písmene a) zmizela podmínka, že musí jít o pro sebeobranu určené prostředky. Předpokládá se ale, že tyto prostředky budou používány stejně.

U písmene b) bylo k slzotvorným prostředkům přidáno také možnosti použít elektrický prostředek. Jde tedy o obnovu, aby policisté mohli oprávněně používat elektrický paralyzér („Taser“).

K obušku u písmene c) přibyl jiný úderný prostředek. Může jít tedy jako o obušek s příčnou rukojetí („tonfu“) tak teleskopický obušek.

Zcela nově přibyly prostředky v písmenech d) a e). Za vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle zákona o zbraních lze považovat flash ball a vystřelovač sítí. Flash ball funguje na principu vystřelování dutých míčků z měkké gumy na kratší vzdálenost. Účinek těchto míčků lze srovnat s donucovacím prostředkem úder rukou. Za vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně, lze považovat v podstatě cokoli, co je schopno vrhat předměty a nejedná se přitom o zbraň ve smyslu § 56 odstavce 5 [2].

U písmene f) přibyla možnost zahrazení cesty vozidlem. Ustanovení bylo správně spojeno s oprávněním zabránění odjezdu vozidla, tj. použití („botičky“).

K předešlému oprávnění vytlačování koňmi také nově přibyla ustanovení v písmenech g) a h) vytlačování vozidlem a vytlačování štítem.

V bodu písmene n) hrozba namířenou střelnou zbraní, přibyla slovo „namířenou“. Jedná se o upřesnění. Takovou střelnou zbraní musí být tedy někde namířeno. Předpokládá se, že na osobu proti níž je veden donucovací prostředek. Hrozba namířenou zbraní představuje varování, že v případě pokračování v protiprávním jednání může být použito střelné zbraně.

Nový donucovací prostředek v posledním bodu písmene q) prostředek k zamezení prostorové orientace, umožní omezit riziko útěku osoby nebo vyzrazení skutečností, které by neměla znát [2].

7.5.2 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

Donucovací prostředky a jejich použití má formu přímého donucení. Policista jimi nutí fyzickou osobu ke splnění právních povinností i za použití násilí [2].

Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.

Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito

donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.

Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který

- a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
- b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje [3].

Donucovací prostředek lze použít pouze v případě ohrožení bezpečnosti policisty, bezpečnosti jiné osoby nebo bezpečnosti majetku. Dalším důvodem je ochrana veřejného pořádku. Při použití donucovacího prostředku nutno přihlížet i k dalším limitům pro policejní úkon. Další podmínkou použití je výzva policisty směřovaná k rušiteli. Součástí výzvy musí být i použití slov „Jménem zákona!“ Výjimkou z uvedené povinnosti je situace, kdy verbální výzva představuje nežádoucí zpoždění zákroku sledujícího cíl zamezit ohrožení života nebo zdraví osoby [2].

7.5.3 Použití zbraně

Policista je oprávněn použít zbraň za podmínek stanovených v zákonně a to:

- a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,
- e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu¹¹ nezastaví,

---

¹¹ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

- g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo
- h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.

Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrožit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo [3].

Použití zbraně je nejdůležitějším a do práv jiných osob nejvážněji zasahujícím prostředkem, který má policista k dispozici. Použití zbraně lze chápat jako ultima ratio, jako poslední možnost, jak může policista dosáhnout cíle sledovaného zákrokem. V souvislosti s použitím zbraně nelze opomíjet, že právo na život je součástí významných mezinárodních paktů, ale i ústavního pořádku České republiky [2].

7.5.4 Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

Vedle obecných povinností, které jsou zmíněny výše, upravuje zákon o policii také další povinnosti a omezení. Policista je v případě, že je během zákroku zraněna osoba, povinen poskytnout první pomoc a zajistit lékařské ošetření a to jakmile to okolnosti dovolí. Tato povinnost platí jak při použití donucovacího prostředku, tak při použití zbraně.

Dále zákon, pro případy zranění osoby při použití střelné zbraně, stanoví povinnost policisty učinit neodkladné úkony potřebné k objasnění oprávněnosti použití zbraně.

Nutnosti chránit ve vyšší míře některé skupiny občanů je reflektována ustanovením § 58 a to v podobě zvláštních omezení pro použití donucovacích prostředků a zbraně. Některé, v příslušném paragrafu vyjmenované donucovací prostředky nesmí policista použít proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou či chorobou a osobě mladší 15 let. Výjimkou jsou případy, kdy tato osoba ohrožuje život a zdraví policisty nebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak [14].

7.5.5 Zvláštní omezení

Je zcela zřejmé, že musejí být vymezeny i podmínky zvláštního omezení při provádění zákroku policisty a proto musí být tyto popsány také v zákoně.

Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li použity proti skupině osob [3].

7.6 Práce s informacemi

Pro policejní sbor je velmi podstatné a důležité získávat informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů a povinností, a proto je nevyhnutelné, aby každý policista takovým oprávněním disponoval. ZPČR vymezuje, jaké informace je policista oprávněn získávat. Zpracované informace musí policie

samozřejmě zabezpečit před ztrátou, odcizením, neoprávněným přístupem, zneužitím vč. zajištění bezpečnosti informačního systému.

Oprávnění požadovat vysvětlení je jedním ze způsobů obstarávání informací. Uplatňuje se na jedné straně při objasňování skutečností, které vedou k odhalení přestupku anebo správního deliktu a na zjištění jeho pachatele, a na druhé straně při vypátrání hledaných anebo nezvěstných osob a věcí. V tomto případě můžeme hovořit o zákonem upravené formě výpovědi, při které osoba informace podává a policista je zaznamenává.

Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů:

- požadovat podání vysvětlení dle § 61
- pořizovat záznamy dle § 62
- získávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace dle § 65
- získávat informace z evidencí dle § 66
- získávat informace v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků dle § 67
- Pátrat po osobách a věcech dle § 68
- Využívat podpůrné operativně pátrací prostředky dle § 72 (informátor, krycí prostředky, zabezpečovací techniku, zvláštní finanční prostředky)

8 CÍLE PRÁCE A PRACOVNÍ HYPOTÉZY

Cíle

1. Popsat a přinést ucelený náhled na oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky, jako hlavního nástroje k zajištění veřejného pořádku na území ČR.
2. Zmapovat povědomí o oprávněních a povinnostech, vymezit jak teoretické (právní), tak i praktické problémy těchto skutečností.
3. Porovnat základní oprávnění a povinnosti s příslušníky Policie ostatních států (například Policie Slovenské republiky) a jejich porovnání na skutečných případech a reálných situacích.
4. Zjistit a vyhodnotit jestli oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky jsou dostačující a kde by mohlo dojít k dalším legislativním úpravám, ke zlepšení.

Hypotézy

H1: Oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky jsou dostačující tak aby byla zajištěna bezpečnost a veřejný pořádek v České republice.

H2: Mohlo by dojít ke zlepšení či možným úpravám zákona o Policii České republiky, tak aby nedocházelo k jakýmkoliv nejasnostem při zákrocích a úkolech policie.

H3: Oprávnění a povinnosti příslušníků policie České republiky a příslušníků Policie ostatních států mají stejná nebo obdobná oprávnění a povinnosti.

9 METODIKA

9.1 Komparace oprávnění Policie ČR

Proběhlo srovnání vybraných oprávnění příslušníků Policie České republiky a oprávnění příslušníků Policie Slovenské republiky. Z oprávnění ke komparaci byly vybrány nejdůležitější a nejvýznamněji zasahující prostředky do lidských práv a svobod, které má policista k dispozici.

Jde o oprávnění **Donucovací prostředky** a **Použití zbraně**, která byla komparována a posouzena, a to v aspektech ve kterých se liší a je vyhodnoceno přijatelnější znění.

Oprávnění vycházejí ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a ze zákona č. 171/1993 Z. z. Zákona Národnej rady Slovenskej republiky o Policajnom zbore.

Obr. 2 - Symbol Policie Slovenské republiky

Na úvod je nutné uvést, že srovnání probíhá mezi dvěma státy se stejnou historickou minulostí, který fungoval od 28. října 1918 do 31. prosince 1992 jako Československo. Od roku 1993 mají státy po rozdělení každý své právní předpisy a to i pro své ozbrojené složky Policie. Oba státy schválili a vyhlásili zákony o policii, které jsou účinné od roku 1993.

Česká republika (dále jen „ČR“) tehdy vyhlásila zákon ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Od 1. ledna 2009 je v účinnosti nový zákon č. 273/2008 Sb., který realizuje reformu policie navrženou ministrem vnitra Ivanem Langerem [15].

Slovenská republika (dále jen „SR“) vyhlásila zákon Národní rady Slovenské republiky č. 171/1993 Sb.z. o Policajnom zbore ve znění pozdějších předpisů. Tento však reformou neprošel a tak by se dal v určitých ohledech srovnat se zákonem č. 283/1991 Sb.

V zákoně o policii Slovenské republiky jsou donucovací prostředky popsány v pátém oddíle § 50 jako **Donucovacie prostriedky zákona o Policajnom zbore – SR:**

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku,
- c) putá,
- d) spútavací opasok,
- e) spútavacie popruhy,
- f) služobný pes,
- g) vytlačanie motorovými vozidlami a vytlačanie koňmi,
- h) technické prostriedky na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku,
- i) zastavovací pás a iné prostriedky na násilné zastavenie dopravného prostriedku,
- j) špeciálna vodná striekačka,
- k) zásahová výbuška,
- l) úder strelnou zbraňou,
- m) hrozba zbraňou,
- n) varovný výstrel do vzduchu,

- o) použitie špeciálneho streliva,
- p) použitie lietadla,
- r) zbraň [16].

V zákoně o policii České republiky jsou donucovací prostředky popsány v Hlavě IX § 52 jako **Donucovací prostředky zákona o Policii ČR:**

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace [3].

Komparace:

Jelikož mají tyto zákony právní základ stejný ve společném sdílení předpisů z historie, mohlo by se zdát, že jsou donucovací prostředky stejné, ale jsou tu určité rozdíly, které budou dále popsány.

Ad **písmeno a) české úpravy** jsou jen **hmaty, chvaty, údery a kopy**, zatímco slovenský zákon ukládá ještě dovětek **sebeobrany**. V obou ustanoveních se tedy jedná o stejné úkony, ale slovenský příslušník musí využívat takové, které jsou vyučovány při sebeobraně, tedy v zásadě obranný prvek. Slovenská úprava má také v § 51 taxativně určeno za kterých situací může policista prostředků použít. V české úpravě se policista řídí „jen“ obecnými podmínkami použití donucovacích prostředků podle § 53. (Například podle odst. 3 je policista oprávněn použít donucovací prostředek, který umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem) Takhle „volné“ pole působnosti za předpokladu splnění účelu sledovaného zákrokem policista SR nemá.

Ad **písmeno b) české úpravy** jsou možnými prostředky **slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek**, ale slovenská úprava konkretizuje o jaké prostředky, se přesně jedná až v dalším odstavci. Popisuje, jen jako **prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku. Podle odstavce 2 §** Může tedy jít o obušky, obranné tyče, obranné štíty, slzotvorné prostředky a elektrické paralyzátory. Česká, modernější úprava udává větší možnosti využití prostředků, použitím slov „nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek“ a „jiný úderný prostředek“ viz dále.

Obušek a jiný úderný prostředek česká úprava udává až u **písmene c)** může tedy jít i o jiný, tedy v podstatě jakýkoli úderný prostředek k tomu určený. Ve slovenské úpravě jsou stále popsány taxativně, o které prostředky jde.

Ad **písmena d) a e) české právní úpravy** udává **vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky a vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,**¹²

---

¹² § 56 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., „Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“

Jde o prostředky na principu vystřelování gumových projektilů, projektilů naplněných slzotvornou látkou a v podstatě jakýkoliv vrhací předmět, který není zbraň ve smyslu § 56 odst. 5.

Slovenský zákon má naproti těmto prostředkům speciální ustanovení § 62 **Špeciálne donucovacie prostriedky, špeciálne zbrane a ich použitie.**

- a) dočasne zneschopňujúce prostriedky
- b) špeciálne vrhacie a úderné prostriedky, ak nemajú povahu zbrane,
- c) špeciálne upravené strelné zbrane,
- d) špeciálne výbušné predmety a špeciálne nálože [16].

V tomto ohledu se dá říci, že se přidaný paragraf se speciálními prostředky ve slovenské úpravě vyrovnává českému ustanovení v zákoně.

Zato **písmena d) a e) slovenské úpravy spútavací opasok a spútavacie popruhy** se v české úpravě vůbec nenachází. Spoutávací opasek může slovenský policista použít v případech stejných jako u použití pout, ale je-li podezření, že použití pout bude neúčinné. Spoutávací popruhy je policista oprávněn použít pouze v cele, na osobu, která neovládá svoje konání. V české úpravě je policista oprávněn podle § 54 o použití pout, pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Toto ustanovení bylo přidáno zákonem č. 459/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

Ustanovení donucovacích prostředků, které jsou v úpravách obou států: **Služební pes, vytlačování vozidlem a vytlačování koněm, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla, zastavovací pás, vodní stříkač, zásahová výbuška, úder střelnou zbraní, hrozba zbraní, varovný výstřel do vzduchu, pouta.** Nejedná se však o zcela totožná ustanovení a jsou zde patrné určité rozdíly.

O vytlačování motorovým vozidlem musí jít v případě zásahu slovenského policisty, kdežto český policista může tohoto oprávnění využít i jen s vozidlem.

O technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla půjde v české úpravě, kdežto ve slovenské úpravě jde o **prostředky k zabránění odjezdu dopravního prostředku.**

Česká právní úprava má na rozdíl od té slovenské k **zastavovacímu pásu** také oprávnění **zahrazení cesty vozidlem**.

Přídavné jméno „**speciální**“ doplňuje slovenskou úpravu **vodního stříkače**. Asi se můžeme jen domnívat, o jak speciální vodní stříkač musí jít. Ustanovení je tedy shodné jako to české.

V případě **hrozby namířenou střelnou zbraní** doplňují slova „**namířenou střelnou**“ v případě české právní úpravy. Zbraní tedy musí být někam mířeno a musí jít o zbraň, která má charakter střelné zbraně. Dá se tedy i laicky říci, že v případě českého policisty střelná zbraň musí být tasena z pouzdra a namířena. Slovenský policista k hrozbě nemusí použít striktně **střelnou** zbraň, ani s ní nemusí nikam mířit. Dalo by se tedy říci, že může jít i o slovní výhružku, která ale u českého policisty musí být doplněna fyzickým úkonem.

Obdobné je to u **varovného výstřelu**. Kdy v případě slovenského policisty musí jít o varovný výstřel **do vzduchu**. Dá se tedy konstatovat, že český policista může vést varovný výstřel bez omezení (samozřejmě je nutné směřovat směr výstřelu do míst kde, nebude ohrožen život, zdraví ani majetek). Slovenský policista se bude řídit obdobně, ale střelnou zbraní míří do vzduchu. Vzduch se ale dá definovat jako homogenní směs plynů jako je dusík a kyslík a další, tvořící plynný obal Země. Výstřel projektilu tedy nejprve musí vstoupit do vzduchu. Z logiky věci je jasné, že slovenští zákonodárci tím mysleli především do volného prostoru nad policistou.

Použití letadla je zcela jedinečné ustanovení slovenského oprávnění, které slovenská policie může použít při:

- a) vykonávanie služobného zákroku,
  - b) využívanie špeciálnych palubných zariadení počas vykonávania služobnej činnosti, pri ktorej je Policajný zbor oprávnený používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti,
  - c) vykonávanie leteckej činnosti špeciálnych zásahových jednotiek,
  - d) zastavovanie dopravného prostriedku
  - e) vrhanie prostriedkov na obmedzenie alebo zabránenie páchaniu trestných činov
- [16].

Použití speciálního střeliva je ve slovenské úpravě ekvivalent ustanovení vrhacích prostředků mající povahu střelné zbraně v české úpravě. Nejedná se tedy o větší ráže střeliva, ale o gumové projektily a projektily se slzotvornými látkami.

Prostředek k zamezení prostorové orientace je naopak zvláštnost české právní úpravy. Oprávnění umožňuje omezit riziko útěku osoby nebo vyzrazení důležitých skutečností. Může jít o kuklu, klapky přes oči a uši atd.

Použití zbraně je v případě slovenské úpravy uvedeno jako jeden z donucovacích prostředků v § 50 a v české úpravě má prostor v samostatném § 56. U obou ustanovení jsou pak popsány způsoby a situace, za kterých policista může použít zbraně. Rozdíly jsou popsány níže.

Použití zbraně pro policistu ČR je popsáno v zákoně o policii České republiky v Hlavě IX § 56 takto:

Policista je oprávněn použít zbraň

- a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,
- e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,
- g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo
- h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby [3].

Použití zbraně pro policistu SR je popsáno v **zákoně o Policajnom zbore – SR** v pátém oddíle § 50 a podmínky jsou popsány v § 61 takto:

- a) v nutnej obrane a krajnej núdzi,
- b) ak sa nebezpečný páchatel', proti ktorému zakročuje, na jeho výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť úkryt,
- c) ak nemožno inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu jeho služobného zákroku,
- d) aby zamedzil útek nebezpečného páchatel'a, ktorého nemôže iným spôsobom zadržať,
- e) ak osoba, proti ktorej sa použila hrozba zbraňou alebo varovný výstrel do vzduchu, neuposlúchne výzvu policajta smerujúcu na zaistenie bezpečnosti inej alebo jeho vlastnej osoby,
- f) ak nemožno inak zadržať dopravný prostriedok, ktorého vodič bezohľadnou jazdou vážne ohrozuje život a zdravie osôb a na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov nezastaví,
- g) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje strážený objekt alebo miesto, kde je vstup zakázaný, po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,
- h) aby zneškodnil zviera ohrozujúce život alebo zdravie osôb,
- i) aby v bezprostrednom priestore štátnej hranice prinútil zastaviť dopravný prostriedok, ktorého vodič na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov nezastaví [16].

9.2 Dotazníkové šetření

Od července do srpna 2016 probíhal kvantitativní výzkum sběru dat pomocí dotazníkového šetření. Dotazník byl sestaven ze čtrnácti vlastních otázek. Deset otázek bylo věcných a zkoumalo povědomí a názory respondentů a čtyři otázky byly spíše zjišťujícího/informačního charakteru (určení věku a dosaženého vzdělání, pohlaví a zda jde o příslušníky policie či osoby studující na příslušníka či nikoli).

Dotazník byl zaměřen na široké spektrum veřejnosti a to z důvodu použití dotazníku v elektronické podobě na internetu. Však i takto vyplývající informace neovlivnila negativně dotazníkové šetření. Závěry výzkumu tedy přinesly potřebné a objektivní výsledky dotazníku.

Bylo použito devět uzavřených otázek a pět otevřených. U všech otázek byla požadována pouze jedna odpověď. Cílovou skupinou nebyla specifikována, z důvodu nepotřebnosti cílení na určitou skupinu, dotázaní lidé představují spektrum široké veřejnosti. Jedna otázka byla zaměřena na rozdělení občanů, od příslušníků policie či lidí, kteří studují na policejních školách apod. z důvodů dalšího šetření a hodnocení.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 169 respondentů a za platně vyplněné dotazníky bylo považováno všech 170 vyplněných dotazníků. Návratnost dotazníku se tedy dá pokládat za 100%.

Zadané otázky měly za cíl zmapovat povědomí obyvatel ČR o oprávnění a povinnostech příslušníků ČR a zmapovat, zda si lidé myslí, že mají příslušníci dostatečné oprávnění, či by mohlo dojít k dalším úpravám a zlepšení. Je velice důležité upozornit na fakt, že veřejnost má velice zkreslené představy a informace v této problematice. Ve velkém množství byli respondenti ovlivněni masovými médii či osobní zkušeností.

Na každou otázku byl možný výběr z odpovědi typu ANO či NE, nebo SPÍŠE SOUHLASÍM, SOUHLASÍM či NESOUHLASÍM, SPÍŠE NESOUHLASÍM. V případě kdyby respondent nevěděl co odpovědět nebo nechtěl odpovědět na tázanou otázku, byly přiřazeny i únikové odpovědi typu: NEVÍM.

Respondenti byli požádáni u hlavních otázek odpovědět povinně, a to z důvodu možnosti statistického vyhodnocení. Tudíž uvedené otázky nemohli vynechat.

Dále ale mohli respondenti u následující otázky zdůvodnit své rozhodnutí k odpovědi, kterou zvolili. Navazující otázka, která měla odůvodnit rozhodnutí

respondentů ve zvolení odpovědi, byla zpracována a vyhodnocena. Šlo ale spíše o sběr dat a informací v kvalitativní míře. Jednalo se o nepovinnou a otevřenou otázku, kde respondenti mohli napsat svůj názor. Všechny dotazníky byly v elektronické podobě přijaty.

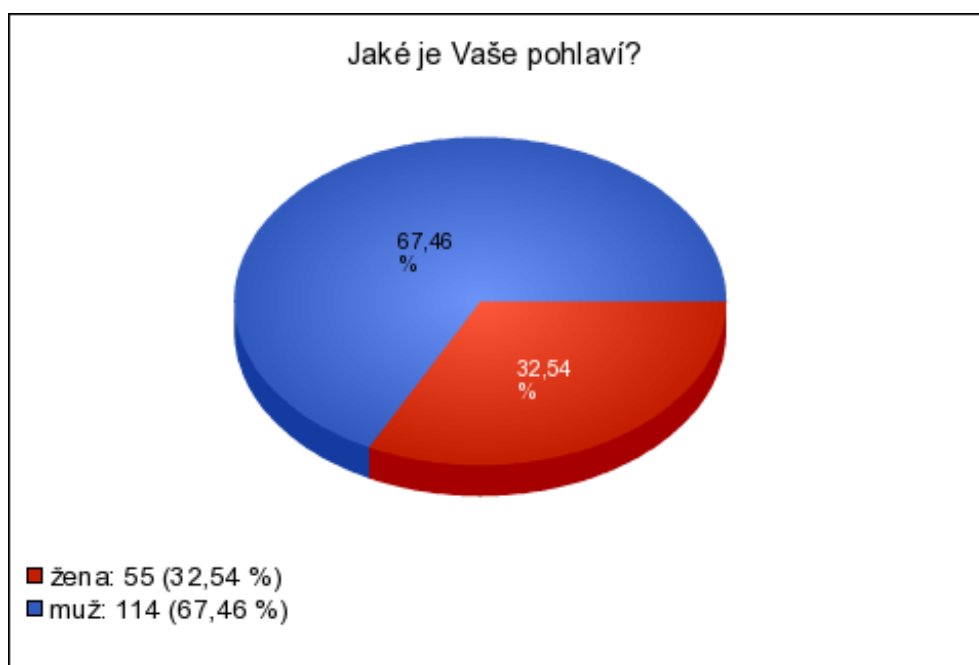
9.3 Výzkumný vzorek

Dotazník byl vyplněn 169 respondenty. Osloveni byli respondenti bez společenských rozdílů. Pro zpracování dotazníku totiž nemá vliv pohlaví, vzdělání nebo věk. Vzhledem k tématu se nepředpokládalo, že by tyto faktory nějak ovlivnily výsledky práce. Pro odstranění neobjektivnosti byla použita anonymní forma a respondenti s tím byli srozuměni. Ke sběru údajů na internetovém dotazníku docházelo v týdnu 23. 07. 2016 - 30. 07. 2016

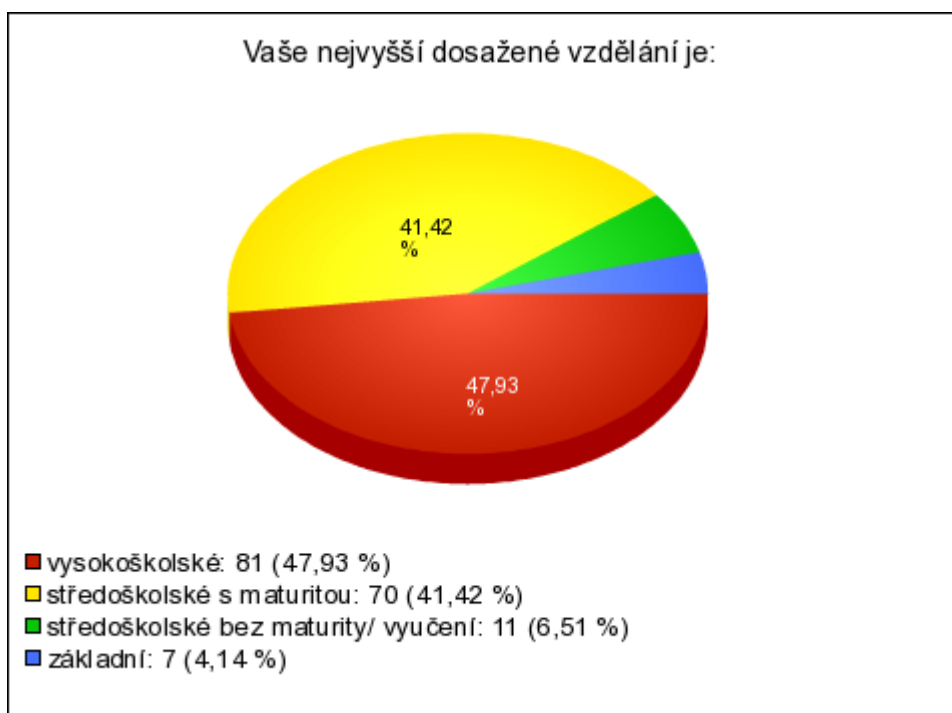
Z hlediska věku, dosaženého vzdělání a pohlaví je průzkumný soubor složen následovně:

Celkem odpovědělo 169 respondentů, z toho bylo 55 (33 %) žen a 114 (67 %) mužů (viz Graf č. 1). Celkově z respondentů má 7 lidí základní, 11 střední odborné bez maturity (vyučení), 70 středoškolské s maturitou a 81 vysokoškolské vzdělání. (viz Graf č. 2). A co se týče věku respondentů, 4 je do 18 let, 34 mezi 18-25 lety, 85ti mezi 26-35 lety, 34 mezi 36-50 lety a 12ti je nad 50 let. (viz Graf č. 3)

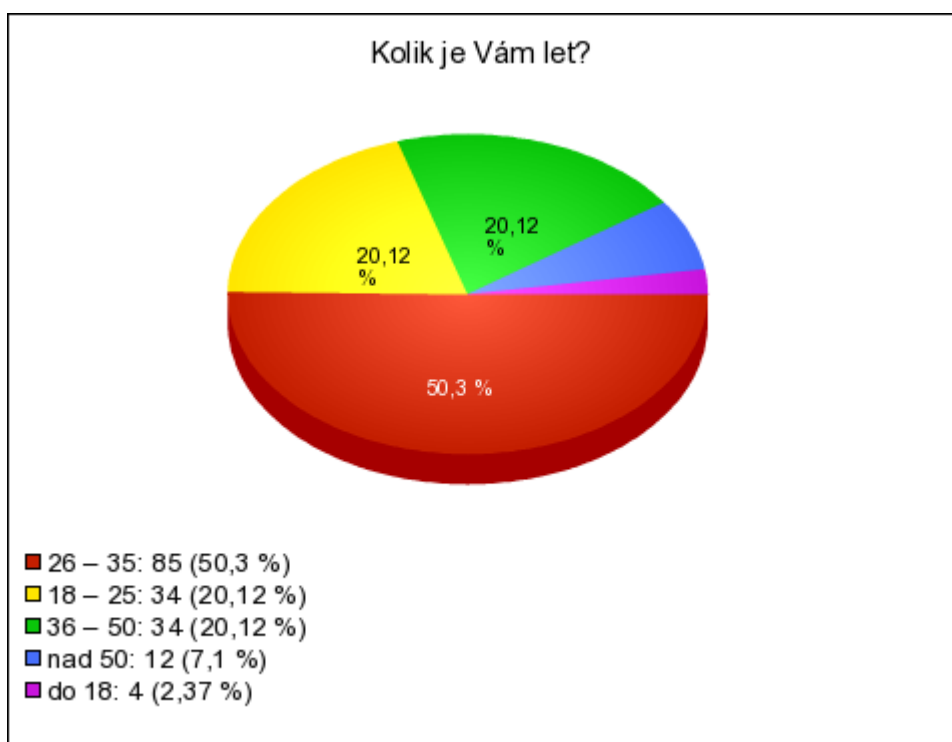
Z celkového počtu 169 respondentů bylo 11 policistů (6,5 %), nebo ve studiu či výcviku na policistu. (viz Graf č. 4).

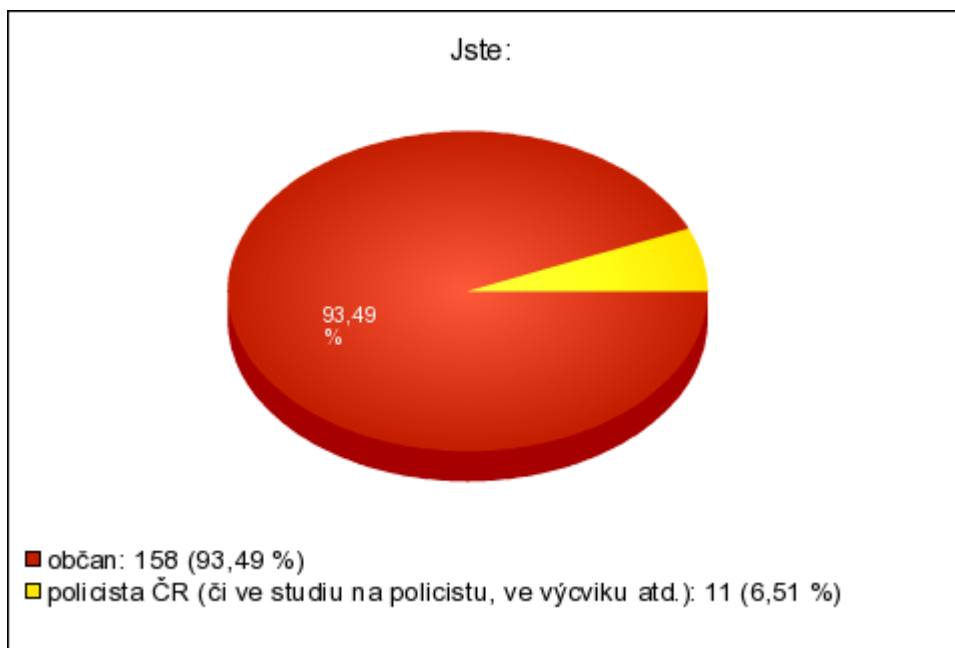
Graf 1 Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z hlediska jejich pohlaví

Graf 2 Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z pohledu dosaženého vzdělání

Graf 3 Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z pohledu jejich věku

Graf 4 Rozdělení respondentů ve vzorku respondentů na policisty a občany

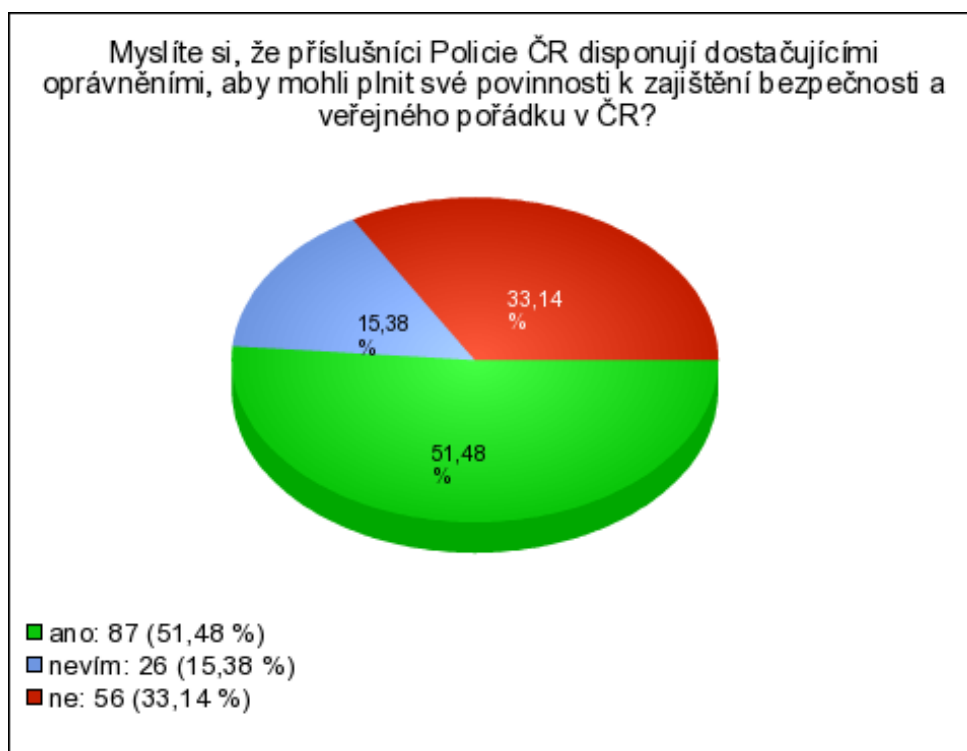
10 Výsledky

10.1 Dotazník

Otázka č. 1: Myslíte si, že příslušníci Policie ČR disponují dostačujícími oprávněními, aby mohli plnit své povinnosti k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku v ČR?

Tab. 1 Disponují příslušníci PČR dostačujícími oprávněními

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	87	51,48%
Ne	56	33,14%
Nevím	26	15,38%
Počet respondentů	169	100%

Graf 5 Disponují příslušníci PČR dostačujícími oprávněními

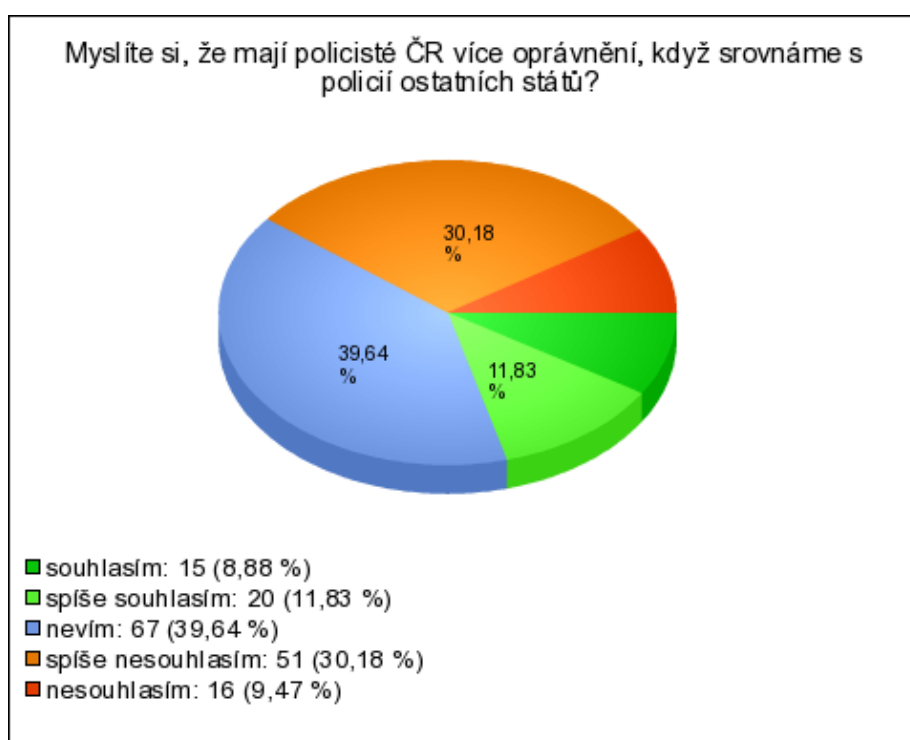
Interpretace výsledků

Jako nepovinná byla položena navazující otázka, která měla odůvodnit rozhodnutí respondentů ve zvolení odpovědi, zda by mohli zdůvodnit jejich rozhodnutí, proč zvolili takovou odpověď, či v jakých ohledech by podle nich mohlo dojít ke zlepšení či možným legislativním změnám/úpravám zákona o PČR. Otázka byla položena z důvodu zjištění povědomosti veřejnosti o míře oprávnění příslušníků PČR. Z odpovědí plyne, že polovina respondentů odpověděla „Ano“. Tedy že si myslí, že oprávnění jsou dostatečná. Oproti tomu si jen třetina myslela, že oprávnění jsou nedostatečná.

Otázka č. 2: Myslíte si, že mají policisté ČR více oprávnění, když srovnáme s policií ostatních států?

Tab. 2 Mají příslušníci PČR více oprávnění, při srovnání s ostatními státy

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	15	8,88%
Spíše souhlasím	20	11,83%
Spíše nesouhlasím	51	30,18%
Nesouhlasím	16	9,47%
Nevím	67	39,64%
Počet respondentů	169	100%

Graf 6 Mají příslušníci PČR více oprávnění, při srovnání s ostatními státy

Interpretace výsledků

Stejně jako u předchozí otázky byla položena navazující nepovinná otázka, která měla odůvodnit rozhodnutí respondentů ve zvolení jejich odpovědi. Z důvodu snadnějšího pochopení otázky pro běžného občana byla otázka položena se srovnáním „ostatních států“. Autor si je vědom nemožnosti paušalizování otázky na všechny státy, ale autor se snažil nekonkretizováním okruhu států neovlivňovat názory respondentů a zařadit tak podle odpovědí ČR na spektru mezi různé státy. 40% tak odpovědělo, že neví, ale 40% nesouhlasí nebo spíše nesouhlasí, oproti 20%, kteří souhlasí nebo spíše

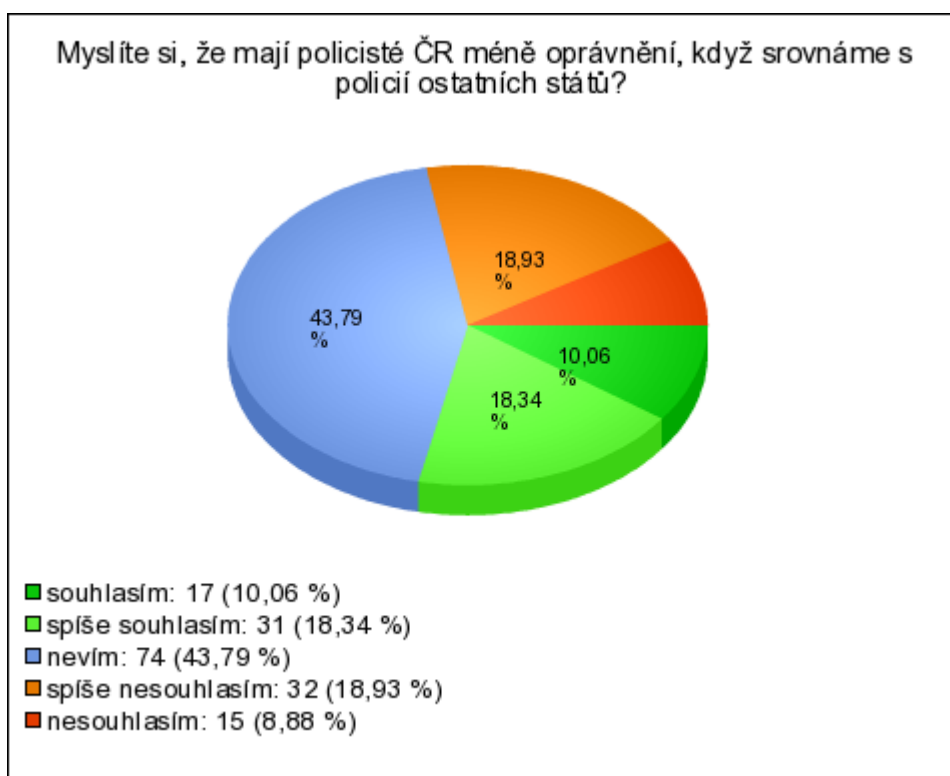

souhlasí. Více lidí si tedy myslí, že příslušníci PČR nemají více oprávnění při srovnání s „ostatními“ státy.

Otázka č. 3: Myslíte si, že mají policisté ČR méně oprávnění, když srovnáme s policií ostatních států?

Tab. 3 Mají příslušníci PČR méně oprávnění, při srovnání s ostatními státy

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	17	10,06%
Spíše souhlasím	31	18,34%
Spíše nesouhlasím	32	18,93%
Nesouhlasím	15	8,88%
Nevím	74	43,79%
Počet respondentů	169	100%

Graf 7 Mají příslušníci PČR méně oprávnění, při srovnání s ostatními státy

Interpretace výsledků

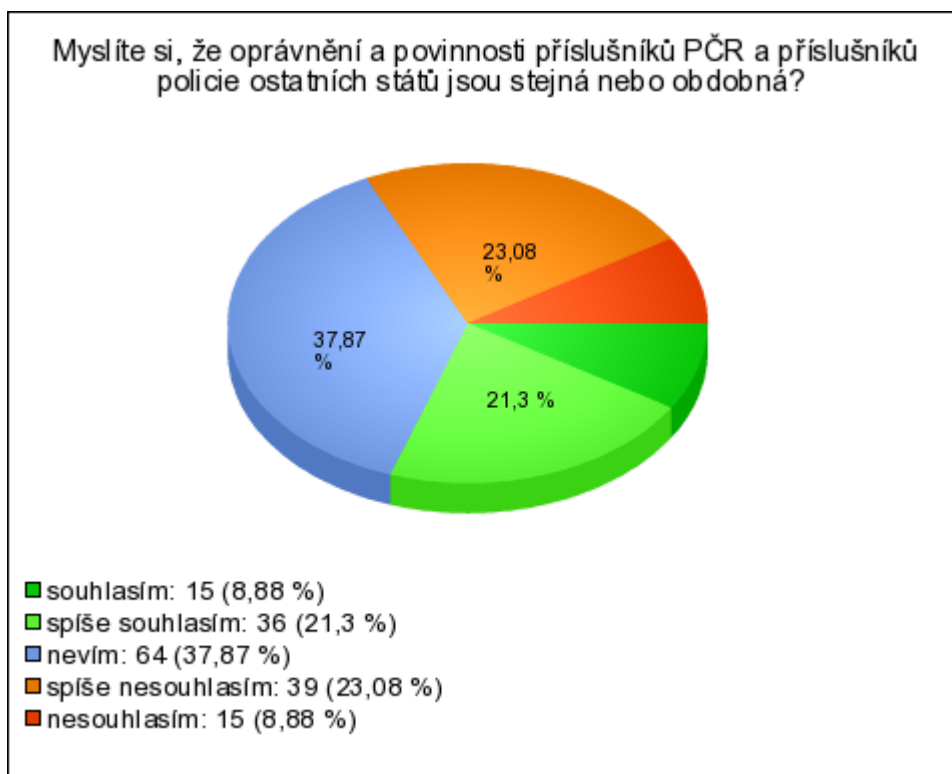
Stejně jako u předchozích otázek byla položena navazující nepovinná otázka, která měla odůvodnit rozhodnutí respondentů ve zvolení odpovědi. Z důvodu potvrzení předchozí odpovědi, ale hlavně získání slovních odpovědí respondentů byla položena protichůdná otázka. 40% respondentů tak odpovědělo stejně, že neví, ale 30%

nesouhlasí nebo spíše nesouhlasí a 30% souhlasí nebo spíše souhlasí. Odpovědi jsou tedy vyrovnané, ale při srovnání s předchozí otázkou, si oproti 40% respondentů, kteří si mysleli, že policisté nemají více oprávnění, myslí jen 30%, že mají méně oprávnění.

Otázka č. 4: Myslíte si, že oprávnění a povinnosti příslušníků PČR a příslušníků policie ostatních států jsou stejná nebo obdobná?

Tab. 4 Mají příslušníci PČR oprávnění a povinnosti, při srovnání s ostatními státy stejná nebo obdobná

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	15	8,88%
Spíše souhlasím	36	21,36%
Spíše nesouhlasím	39	23,08%
Nesouhlasím	15	8,88%
Nevím	64	37,87%
Počet respondentů	169	100%

Graf 8 Mají příslušníci PČR oprávnění a povinnosti, při srovnání s ostatními státy stejná nebo obdobná

Interpretace výsledků

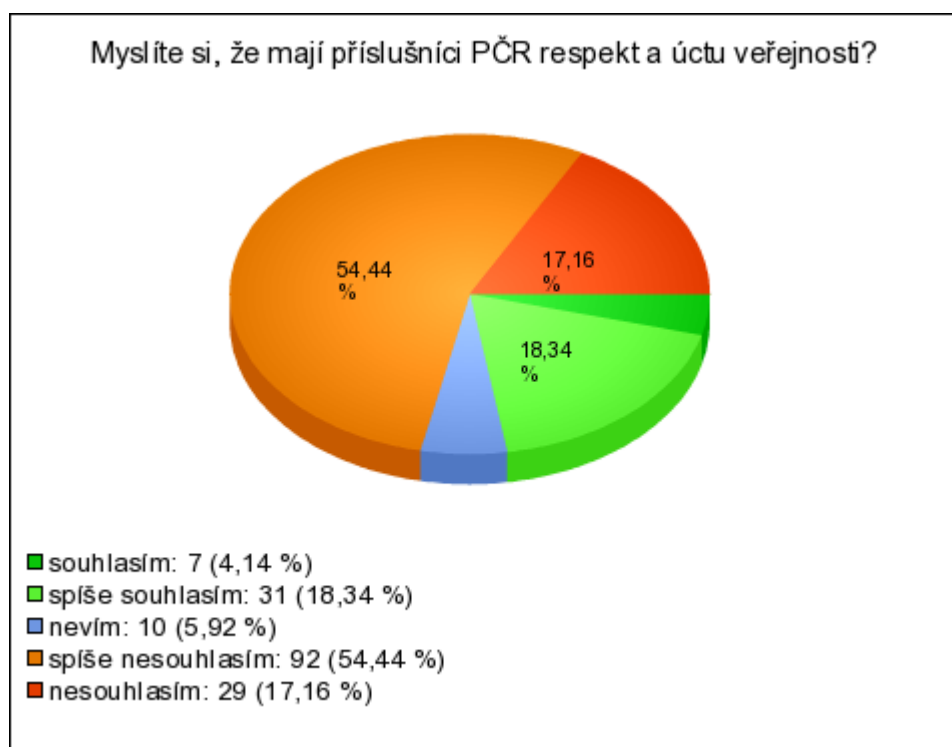
Stejně jako u předchozích otázek byla položena navazující nepovinná otázka, která měla odůvodnit, rozhodnutí respondentů ve zvolení odpovědi. 30% nesouhlasí,

nebo spíše nesouhlasí a 30% souhlasí, nebo spíše souhlasí. Není tedy vyhrazený názor na tuto problematiku, ale respondenti se bipolárně rozdělili v názorech, že příslušníci PČR mají obdobné oprávnění při srovnání s „ostatními“ státy.

Otázka č. 5: Myslíte si, že mají příslušníci PČR respekt a úctu veřejnosti?

Tab. 5 Mají příslušníci PČR respekt a úctu veřejnosti

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	7	4,14%
Spíše souhlasím	31	18,34%
Spíše nesouhlasím	92	54,44%
Nesouhlasím	29	17,16%
Nevím	10	5,92%
Počet respondentů	169	100%

Graf 9 Mají příslušníci PČR respekt a úctu veřejnosti

Interpretace výsledků

Stejně jako u předchozích otázek byla položena navazující nepovinná otázka, která měla odůvodnit rozhodnutí respondentů ve zvolení odpovědi. Z odpovědi vyplývá, že cca 70% respondentů si myslí, že příslušníci PČR nemají úctu a nezbuzují respekt

veřejnosti. Oproti 20% respondentům, kteří si myslí, že úctu a respekt příslušníci mají, je výsledek šetření jednoznačný.

11 Diskuze

11.1 Komparace:

Obdobně jako u donucovacích prostředků lze shledávat u policie České republiky a policie Slovenské republiky právní základ stejný, ale jsou tu určité rozdíly, které jsou dále popsány.

Podmínky použití zbraní v nutné obraně nebo krajní nouzi, proti nebezpečnému pachateli, k zamezení útěku nebezpečného pachatele, nelze-li jinak překonat aktivní odpor, nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek a ke zneškodnění zvířete ohrožující život nebo zdraví osoby, jsou podmínky jasně stanoveny zákonem.

Do rozporu se pak dostáváme v případě písmene **g)** slovenské úpravy a písmene **e)** české úpravy. Ve slovenské úpravě jde k odvrácení **nebezpečného** útoku, který ohrožuje střežený objekt anebo míst, **kde je vstup zakázaný, po marné výzvě, aby se upustilo od útoku**. Oproti tomu česká úprava stanovuje, aby odvrátil **násilný** útok, který ohrožuje střežený nebo **chráněný** objekt **anebo prostor**.

Ve slovenském případě tedy musí jít o nějaký nebezpečný útok, který ohrožuje zdraví, život nebo majetek, v místě na které je zakázán vstup. Také musí policista osobu vyzvat od opuštění od útoku. Jde o zákonnou nutnost, ale takové výzvy musí být použito vždy. Od výzvy lze upustit jen v případě, je-li ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby. V české úpravě zase musí jít o násilný útok, tedy útok vedený k poškození integrity se značnou intenzitou, a nemusí jít o prostor kde je vstup zakázaný jako na Slovensku, ale o prostor chráněný (tz. různé vládní budovy, prostory kritické infrastruktury apod.)

Česká právní úprava má pak navíc písmeno **g)** **jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby**. Ustanovení pamatuje na případné neúspěšné použití příslušných donucovacích prostředků. Podmínkou pro použití zbraně je trvání protiprávního jednání, které bylo příčinou použití v ustanovení uvedených donucovacích prostředků. Tyto prostředky lze chápat i jako varování, že vůči

protiprávně jednající osobě může být následně použito střelné zbraně [2]. Na to slovenská úprava v případě použití zbraně nepamatuje.

Slovenská právní úprava má pak navíc písmeno i) aby v bezprostředním prostoru státní hranice přinutil zastavit dopravní prostředek, kterého řidič na opakovanou výzvu anebo znamení dané podle zvláštních předpisů¹³ nezastaví. Jde tedy o ustanovení, které je dáno z historického hlediska a dalo by se eventuálně nahradit ustanovením hrozby zbraní, nebo ustanovením o zadržení dopravního prostředku. V tomto ustanovení může být i sporné co je bezprostřední prostor státní hranice.

Obecně tedy lze konstatovat, že ve stávající právní úpravě má policista ČR nastavením ustanovení lepší pravomoc a pole působnosti používání donucovacích prostředků, jako jednoho z hodnocených oprávnění policie.

11.2 Dotazníkové šetření

Dotazník pro veřejnost

Z otázky č. 1 dotazníku je zřejmé, že přibližně polovina oslovených respondentů si myslí, že příslušníci PČR disponují dostačujícími oprávněními. 15% respondentů zvolilo únikovou odpověď „nevím“ a přibližně 33% si myslí, že příslušníci nedisponují dostačujícími prostředky k zajištění svých povinností v rámci bezpečnosti a veřejného pořádku v ČR.

U zdůvodňování odpovědí se z laické veřejnosti vůči problematice policejního oprávnění opakovaly určité informace, které autor paušalizoval a vyhodnotil. U respondentů, kteří si myslí, že mají příslušníci dostatečná oprávnění, si buď myslí, že další oprávnění už nejsou potřebná a mohla by být spíše na škodu demokraticky smýšlející společnosti a vést k tzv. „policejnímu státu“, který se vyznačuje přílišnou autonomií ozbrojených složek a neomezenou represí. Také se zde objevoval názor související se zákroky a použitím zbraně. Ty jsou podle velkého množství ovlivněny tím, že ačkoli má policista dostatečná oprávnění, obává svých oprávnění využívat, ze strachu společenského odsouzení a následného potrestání nadřízenými, či šetření jeho zákroku institucemi jako je GIBS a OKV (Do této odpovědi jsem zahrnul i odpovědi, které popisovali přílišnou byrokracii a zahlcování příslušníků úředními záznamy a

---

¹³ Například zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

vysvětlování proč určitý zákrok použili). Autor se domnívá, že oprávnění jsou nastavena správně, a oproti jiným zemím Evropské unie, má v ČR každý policista k dispozici střelnou zbraň. Což značně zvyšuje využitelnost policisty, například při zákrocích proti spáchání teroristických činů, či proti tzv. „šíleným střelcům“, a mohou tak i předcházet těmto činům. Jde o zásadní oprávnění, které v některých státech evropské unie běžný policista bohužel nemá.

Zajímavé se mohou zdát odpovědi policistů z praxe, kteří se v 64% shodují, že oprávnění jsou dostatečná a legislativa je tak nastavena správně, ale poukazují na neznalost oprávnění svých kolegů, či nedostatečné povědomí občanů o oprávněních a pravomocech. To se potvrzuje z odpovědí na otázku č. 3, kde nejvíce respondentů odpovědělo, že neví, a ostatní se bipolárně rozdělili, podle svého subjektivního pohledu na tuto věc.

Objevoval se i opačný názor přibližně 1/3 respondentů, že by oprávnění mohla být i omezena, či nejsou dostatečně využívána (např. střelba v Uherském brodě, při kterém se velmi diskutovalo o opožděném/nevyužitém zákroku policistů). Dle autora k takovému kroku není nutné přistupovat, ale například v USA, kde je chráněna osobní svoboda a obydlí 4. dodatkem Listiny práv, by policista nemusel mít extrémně široké pravomoci, protože občanovi je přisouzeno právo se v určitých ohledech chránit samostatně.

Další otázku, jestli si respondenti myslí, že mají příslušníci PČR více oprávnění, když srovnáme s policií ostatních států, plyne, že nemají jasnou představu o tom, zda jsou na tom policisté v jiných státech s oprávněními. Přibližně 40% uvedlo únikovou odpověď, že neví. Spíše či úplně ale nesouhlasilo přibližně 40% respondentů oproti 20%, kteří souhlasili, či spíše souhlasili. Tuto odpověď někteří doprovázeli subjektivním komentářem v následující nepovinné otázce, že např. v USA, či Španělsku (civilní garda) mají policisté rozšířenější oprávnění a pravomoci. Ale například v Beneluxu, či Velké Británii jsou oprávnění a práva příslušníků omezenější. Dle autora je nutné porovnat sociální a kulturní rozdílnosti v konkrétních zemích. Hraje zde velký vliv i historická a politická posloupnost průběhu historie státu. Proto například ve Velké Británii policisté tzv. „bobbies“, tedy běžný policista nepatří do speciálních složek policie, ale plní pochůzkovou činnost, sice disponuje obrannými a ochrannými prostředky jako jsou např. pepřový sprej, teleskopický obušek, tonfa, osobní radiová

stanice či pouta, ale nedisponuje střelnou zbraní. Nemá tedy oprávnění nosit střelnou zbraň pro ochranu zdraví života či majetku.

Na položenou otázku tedy nelze jednoznačně odpovědět, ale autor tak získal dostatečné informace, ze kterých usuzuje, že za současného stavu, jsou oprávnění dostačující v měřítku s uvedenými státy. Nastává tu však kolize názorů, kvůli čím dál častějším teroristickým útokům, kde v zemích, ve kterých došlo k útokům a vláda v nich schválila vyhlášení výjimečného stavu, policie získala naprosto většinové pravomoci. Na základě výjimečného stavu ve Francii může kupříkladu policie i bez soudního povolení provádět přes den i v noci razie či mají oprávnění zabavovat i legálně držené zbraně. Úřady také mohou dále nařizovat domácí vězení a zakazovat radikální organizace, mazat radikální webové stránky nebo rušit veřejná shromáždění. Dochází tak k zásadnímu, ale legálnímu porušování lidských práv. Na tomto příkladu je jasné, že policisté ve Francii mají za takového stavu mnohem více oprávnění, než policisté v ČR.

Zajímavé informace však plynou z posouzení pouze odpovědí policistů, kteří se v 64% domnívají, že oproti kolegům jiných států nemají více oprávnění. Autor má však odlišný názor, a odhaduje, že policisté jsou jen více zatíženi byrokratickou prací, a jak bylo již řečeno, samy nevyužívají dostatečně všech svých oprávnění.

V další otázce, která je položena opačným způsobem než předchozí, zjišťujeme, že jsou odpovědi vyrovnané, ale při srovnání s předchozí otázkou si oproti 40% respondentů (ti si mysleli, že policisté nemají více oprávnění) si jen 30% myslí, že mají méně oprávnění. U příslušníků policie však nedošlo k výraznější shodě v názorech. Respondenti ale opět nemají jasnou představu o tom, zda jsou na tom policisté v jiných státech s oprávněními.

K následující otázce se respondenti vyjadřovali obdobě, je tu však lehký rozdíl a i když 37% zase uvedlo únikovou otázku. Z odpovědí plyne, že odpovědi jsou rozděleny bipolárně s odchylkou 2% ve prospěch nesouhlasné odpovědi. Nelze tedy jednoznačně určit, jestli mají policisté obdobné oprávnění. Jak už bylo napsáno výše, jde o mnoho faktorů a politických či sociálních postavení konkrétních států.

Poněkud překvapující se ale může zdát, že 54% respondentů si spíše myslí, že příslušníci PČR nemají respekt a úctu veřejnosti (za veřejnost lze považovat právobalé občany) a 17% je o tom pevně přesvědčeno. Z šetření tak plyne, že ¾

nesouhlasí, že by policisté měli respekt a úctu oproti přibližně 22% respondentů, kteří si myslí, že úctu a respekt příslušníci mají. Tuto odpověď někteří doprovázeli komentářem v následující nepovinné otázce. Dle sumarizovaných odpovědí jde samozřejmě o konkrétního příslušníka, který respekt může, či nemusí vzbuzovat, ale pokud budeme brát PČR jako institut, který hodnotíme, lidé v ČR necítí, že by vzbuzovali respekt, alespoň pro „domácí“ občany. V zahraničí, mají čeští občané trochu větší respekt, i z důvodů vyšších sankcí atd. V některých odpovědích také zaznělo, že přirozený respekt běžní občané mají, ale nemají k příslušníkům přílišnou úctu, což potvrzují i policisté. Ti uvedli v 90%, že nemají respekt a úctu veřejnosti, při styku s veřejností. Takové číslo, je od policistů velmi znepokojující. Autor se domnívá, že je to způsobeno zaprvé dobou, kdy u lidí nevzbuzují authority přílišnou úctu celkově, tak i možná historickou minulostí policie, kdy v době České socialistické republiky, policie byla brána jako negativní orgán vedený autoritami, k přílišné represi na obyvatelstvu. To může také potvrzovat množství lidové tvořivosti v podobě vtipů na úkor příslušníků PČR.

Srovnání výsledků

Srovnáme-li všechny výsledky, oprávnění příslušníků PČR se zdají být pro bezpečnost a pořádek v ČR dostatečné. Problém je však v situaci, když příslušníci nemají respekt a úctu široké veřejnosti. To ovlivňuje jak jejich práci tak například rozhodnutí použití správného oprávnění. Policie tedy musí postupovat ve v souladu s předpisy v nejlepším světle pro media, k získání úcty a respektu, a to pak může pozitivně ovlivnit pohled široké veřejnosti na jejich práci. Excesy a jiné mediálně probírané případy, kdy se policista nezachoval správně, či spáchal trestnou činnost apod., pak mohou velmi negativně poškodit pověst policie.

Hypotézy

H1 se potvrdila po prozkoumání všech oprávnění a povinností uvedených v této práci a jsou dostačující tak, aby byla zajištěna bezpečnost a veřejný pořádek v České republice.

H2 se částečně potvrdila. K možným změnám a úpravám ve smyslu přesnějšího vymezení oprávnění a povinností příslušníků Policie ČR by dojít mohlo, ale příslušník PČR musí dobře znát svá oprávnění a povinnosti, tak aby nedocházelo k jakýmkoliv nejasnostem při zákrocích a úkolech policie.

H3 se částečně potvrdila. Při komparaci oprávnění příslušníků Policie ČR a příslušníků Policie Slovenské republiky nebyly zjištěny zásadní rozdíly v oprávněních. U ostatních států nedošlo ke komparaci.

12 ZÁVĚR

Tato diplomová práce si vzala za cíl zmapovat oprávnění a povinnosti policie ČR a vytvořit komplexní náhled na tuto problematiku. V práci byly popsány zákonem stanovené oprávnění a povinnosti, které jsou k dosažení tohoto cíle nejdůležitější. Jedná se však o tak obsáhlou problematiku, že by si zasloužila mnohem více prostoru, než jsem jí mohl v této práci věnovat. I tak si myslím, čtenářům se zájmem o toto téma, práce osvětlí a přiblíží informace o kompetencích policie. Existuje též řada témat, která s problematikou souvisí a vzhledem k jejich obsáhlosti nejsou v práci uvedena.

Práci se podařilo poskytnout ucelený náhled na oprávnění a povinnosti policie ČR a objasnit čtenáři, co si policisté v případě úkonů mohou či nemohou dovolit, a jak mohou zasahovat do základních práv a svobod občanů.

Vzhledem k tomu že jsou dnes případy daleko více sledovány veřejností, což je zásluhou převážně digitální doby. Rostou především případy medializovaných kauz, kdy dochází k nejasnostem, zda jednání příslušníků policie byla v souladu s jejich pravomocemi.

Řádné plnění úkolů je proto pro policisty z důvodů sledování jejich práce veřejností prioritou. Náležitě plnění je neoddelitelné spjato s policejní etikou. Policisté by proto měli dodržovat a ctít Etický kodex Policie ČR, který byl v této práci popsán.

Často při rozhodování o postupu v nebezpečné situaci musí policista zareagovat velmi rychle, proto je nucen svá oprávnění dobře znát a umět používat. Stejně dobře musí znát své povinnosti. Policista by tak měl mít správně nastavené zákonné podmínky, aby mohl konat řádně a nebyl zatěžován špatnou legislativní úpravou. To bylo uvedeno i v dotazníkovém šetření, kde se také potvrdilo, že policisté musejí mít respekt a úctu občanů, jinak to značně ovlivňuje jejich rozhodování a tedy i správně vykonávanou práci.

V komparaci vybraných oprávnění Policie ČR s Policií SR bylo ukázáno, že rozdíly v kompetencích jsou někdy pošetilé a některá ustanovení má lépe vymezen jeden nebo druhý stát. Pro účely provedení kvalitní práce policistou by tak mohlo dojít spojením nejosvědčenějších a fungujících oprávnění na úrovni spolupráce států, i když z průzkumů plyne, že si veřejnost myslí, že oprávnění jsou dostatečná.

13 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČNR	Česká Národní rada
ČR	Česká republika
LZPS	Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Policie ČR	Policie České republiky
Správní řád	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
SR	Slovenská republika
Trestní řád	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
Trestní zákoník	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
ZPČR	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
ZSP	Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
OVK	Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky

14 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. DVORÁČEK, Zdeněk. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Armex, 2007. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-51-5.
2. ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.
3. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném a účinném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
4. POLICIE. Etický kodex Policie České republiky[online]. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>
5. POLICIE. Co je to community policing [online]. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z:<http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>.
6. ČESKÁ REPUBLIKA. Listina základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1992, roč. 1993, částka 1, usnesení předsednictva České národní rady č. 2. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>. ISSN 1211-1244.
7. ČESKÁ REPUBLIKA. Ústava České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1992, roč. 1993, ústavní zákon č. 1, Dostupné z:<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427>. ISSN 1211-1244.
8. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném a účinném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
9. VYHLÁŠKA MV č. 122/2015 Sb. Vyhláška o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky (o policejním označení) In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
10. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 361 ze dne 20. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném a účinném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

11. EVROPSKÁ ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV. The Fifth Negotiation Meeting between the CDDH ad hoc Negotiation Group and the European Commission on the Accession of the European Union to the European Convention on Human Rights z 10. 6. 2013, [online]. [cit. 2016-05-14]. Dostupné v angličtině na: [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/accession/Meeting_reports/47_1\(2013\)008_rev2_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/accession/Meeting_reports/47_1(2013)008_rev2_EN.pdf),
12. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, v platném a účinném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.
13. ČESKÁ REPUBLIKA. *Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 8 Tdo 1253/2006*. Dostupné také z: <http://pravo4u.cz/judikatura/nejvyssi-soud-cr/8-tdo-235-2015/>
14. NOGAWCZYK, M. *Policie ČR a její charakteristika*. Brno, 2007. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva
15. Reforma Policie České republiky *Ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2016-05-15]. Dostupné z: <http://www.langer.cz/data/publikace/Reforma-PCR-brozura.pdf>
16. SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z.o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov. [online]. [cit. 2016-05-15] Dostupné také z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1993-171>
17. MINV, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Policajný zbor. [online]. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?prehlad-zameranie-a-posobnost-sluzieb-policajneho-zboru>
18. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 119 ze dne 9. dubna 2002 Zákon o střelných zbraních a střelivu, v platném a účinném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002.

15 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1 - Symbol Policie ČR jako Příloha č. 3 k vyhlášce č. 122/2015 Sb.,[5]	234
Obr. 2 - Symbol Policie Slovenské republiky[15]	578

16 SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ

Graf 1 - Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z hlediska jejich pohlaví.....	67
Graf 2 - Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z pohledu dosaženého vzdělání	68
Graf 3 - Rozdělení respondentů účastnících se průzkumu z pohledu jejich věku.....	68
Graf 4 - Rozdělení respondentů ve vzorku respondentů na policisty a občany	69
Graf 5 - Disponují příslušníci PČR dostačujícími oprávněními	70
Graf 6 - Mají příslušníci PČR více oprávnění, při srovnání s ostatními státy.....	72
Graf 7 - Mají příslušníci PČR méně oprávnění, při srovnání s ostatními státy.....	73
Graf 8 - Mají příslušníci PČR oprávnění a povinnosti, při srovnání s ostatními státy stejná nebo obdobná	74
Graf 9 - Mají příslušníci PČR respekt a úctu veřejnosti.....	75

17 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tab. 1 - Disponují příslušníci PČR dostačujícími oprávněními.....	70
Tab. 2 - Mají příslušníci PČR více oprávnění, při srovnání s ostatními státy.....	72
Tab. 3 - Mají příslušníci PČR méně oprávnění, při srovnání s ostatními státy.....	73
Tab. 4 - Mají příslušníci PČR oprávnění a povinnosti, při srovnání s ostatními státy stejná nebo obdobná	74
Tab. 5 - Mají příslušníci PČR respekt a úctu veřejnosti	75